Ազգ
Azg

23 ՅՈՒԼԻՍ 2008 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 140 (4034)

Ըստ համանախագահների՝ ղարաբաղյան հակամարտությունը ռազմական լուծում չունի

Ղարաբաղյան հակամարտությունը ռազմական լուծում չունի, ասված է ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահների հայտարարության մեջ, որը տեղադրվել է ԵԱՀԿ-ի պաշտոնական կայքում: Հայտարարության մեջ նշվում է, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահները ողջունում են բանակցային գործընթացի նկատմամբ նախագահներ Իլհամ Ալիեւի եւ Սերժ Սարգսյանի կառուցողական մոտեցումը: «Այս կարեւոր պահին համանախագահները կոչ են անում բոլոր կողմերին՝ ինչպես բանակցությունների սեղանի շուրջ, այնպես էլ իրենց հրապարակային ելույթների ընթացքում ձեռնպահ մնալ ծայրահեղականական նախաձեռնություններից, ինչպես նաեւ հրաժարվել ռազմատենչ ճառասանությունից այն ժամանակ, երբ մենք բոլորս միասին աշխատում ենք հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով լուծելու համար», ասված է փաստաթղթում:

Բացահայտվում են հայ-թուրքական գաղտնի շփումների մանրամասները

Ստեղծվում է ոչ թե մեկ, այլ չորս հանձնաժողով

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

Յուլիսի 18-ի համարում «Ջումհուրիեթը» առանց մանրամասնելու հայտնել էր, թե հայ-թուրքական գաղտնի շփումներ են անցկացվել Շվեյցարիայի Բեռն քաղաքում: Թուրքական թերթի տեղեկությունը նախ լայն արձագանք գտավ ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Թուրքիայում, առա եւ հասսասեց:

Սակայն գաղտնի շփումների պարագայում կարեւորը ոչ այնքան դրանց արձագանքն, կամ հաստատումն է, որքան մանրամասներն են: Յուլիսի 19-ին հենց այդ շփումների մանրամասներին է անդրադարձել Նյու Յորքի «turkishny.com» կայքը: Ահա թե ինչ է գրել.

«Նախագահ Սերժ Սարգսյանի մերձ ազդանշանները ուղղակի հանդիպումների առումով խթան էին շուրջ 10 տարի Հայաստանի հետ ոչ պաշտոնական շփումներ անցկացնող Թուրքիայի համար: Պարզվեց, որ արտգործնախարարության խորհրդական (համագոր է վարչության պետի պաշտոնին) Էրթուղրուլ Ափաքանն ու խորհրդականի Միջին Ասիայի եւ Կովկասի գծով տեղակալ Ունալ Չեւիկոզը իրենց հայ գործընկերների հետ մայիսին եւ հուլիսին շփումների երկու փուլ են անցկացրել:

Տես էջ 3

Իրանական նախաձեռնություն հայ-թուրքական հարաբերություններում

Յուլիսի 18-ին պաշտոնական այցով Անկարայում գտնվող Իրանի արտգործնախարար Մանուչեհր Մոթթաքին հեռախոսազրույց է ունեցել հայ գործընկերոջ՝ Էդվարդ Նալբանդյանի հետ: Այցի ավարտին միայն հայտնի դարձած հեռախոսազրույցի մասին տեղեկացրել է Թուրքիայում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատունը, նշելով, որ կողմերը քննարկել են տարածաշրջանային զարգացումներին եւ երկկողմ հարաբերություններին առնչվող հարցեր:

Պաշտոնական ԻՌՆԱ գործակալության տվյալներով, Մոթթաքին գոհունակությամբ է նշել վերջին շրջանում Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ծավալվող բարենպաստ մթնոլորտի մասին եւ հույս է հայտնել, որ այդ մթնոլորտը կնպաստի հարեւան երկրների բարեկամությանն ու խաղաղությանը: Իսկ Նալբանդյանը բարձր է գնահատել հարեւան երկրների միջեւ կառուցողական երկխոսություն հաստատելու Իրանի նախաձեռնությունները:

Քաղաքական դիտորդները խորհրդանշական են համարել ՀՀ արտգործնախարարի հետ Մոթթաքիի Անկարայից վարած հեռախոսազրույցը: Այդ ընթացքում ԻՌՆԱ-ն դա գնահատել էր հայ-թուրքական հարաբերություններում նախաձեռնություն ստանձնելու դրսեւորում, ընդգծելով, որ Իրանը որպես վստահելի երկիր, տարածաշրջանում կարող է միջնորդի դեր կատարել Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ՝ օգտագործելով Երեւանի հետ ջերմ հարաբերությունները:

Ի դեպ, այս անցքի մասին երեկ կայքէջում տեղեկացրել է Պոլսո «Հայ թերթը»:

Հ. Չ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓՅՈՒՌՔ

Ռուսաստանի հայերի միության հայտարարությունը

Արա Աբրահամյանի նախագահությամբ տեղի է ունեցել Ռուսաստանի հայերի միության վարչության նիստը, որի ժամանակ ՌՀՄ-ի նախագահը բարձր է գնահատել ՀՀ նախագահի ուժերը ողջ հայության: Այս առումով նիստի մասնակիցներն իրենց գոհունակությունը հայտնեցին ՀՀ նախագահի քաղաքական կուրսի առիթով, որը ուղղված է Հայաստանի-սփյուռք կապերի ամրապնդմանը: ՌՀՄ վարչությունը նաեւ գոհունակությամբ ընդունեց սփյուռքի հարցերով նախարարություն ստեղծելու եւ այդ պաշտոնում Հրանուշ Հակոբյանին նշանակելու մասին լուրը: Նշվեց, որ իր ստեղծման օրից ՌՀՄ-ն մեծ ջանքեր է ներդրել Հայաստանի տնտեսության զարգացման եւ մեծածավալ ներդրումների ներգրավման համար, ինչպես նաեւ գիտության, կրթության բնագավառում ու ստեղծագործական միությունների աջակցություն ցուցաբերելու գործում: Արձագանքելով ՀՀ նախագահի ելույթին Արա Աբրահամյանը առաջարկեց ՌՀՄ վարչության անունից դիմել Ռուսաստանի հայերին՝ գործարարներին եւ արդյունաբերողներին, ակտիվորեն ներդրումներ կատարել Հայաստանի տնտեսության մեջ: Վարչությունը որոշում ընդունեց նաեւ ուղարկել ՌՀՄ տարածաշրջանային մասնաճյուղեր, որոնք վերջիններս անմիջական կապեր հաստատեն Հայաստանի մարզերի հետ այնտեղ կոնկրետ ծրագրեր իրականացնելու համար: ՌՀՄ նախագահ Արա Աբրահամյանը հայտարարեց, որ ինքն անձամբ կցանկանալի ներդրումներ կատարել Հայաստանի տնտեսության մեջ, որոնց իրականացման համար կուտակի լրացուցիչ 150 մլն դոլար գումար եւս (հայտարարությունը ամբողջությամբ կարող եք կարդալ «Ազգի» կայքէջի ռուսերեն բաժնում):

ԱԺ նախագահի նվիրատվությունը ազատամարտիկների երեխաներին

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամից հաղորդում են, որ Տիգրան Թորոսյանը Ազգային ժողովի նախագահի ֆոնդից երեք միլիոն դրամ նպատակային հատկացում է կատարել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին: Գումարն ամբողջությամբ կուղղվի «Նպաստներ Հայաստանի եւ Արցախի զոհված եւ առաջին կարգի հաշմանդամ ազատամարտիկների երեխաներին» ծրագրին եւ կբավականացնի մեկ ամսվա նպաստն ամբողջությամբ տրամադրելու համար: Հիմնադրամի գործադիր տնօրենի պաշտոնակատար Արա Վարդանյանին ուղղված իր պաշտոնական գրության մեջ ԱԺ նախագահը համոզմունք է հայտնել, որ «Այս ծրագրի անխափան իրագործումը մեր պետության պարտքն է եւ մեր բոլորի պատվի խնդիրը»:

Հայատյացությամբ տառապում է նաեւ Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր առաջնորդը

Ըստ Արմենպրեսի, Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր վարչության առաջնորդ Ալլահշուքյուր Փաշազադեն խիստ «մեղադրանքներ» եւ վիրավորանքներ է ուղղել հայերի հասցեին: Ըստ «Ազերիպրեսի», Լոս Անջելեսի կրոնական համայնքային կենտրոնի ղեկավար, ռաբբի Աբրահամ Կուպերի հետ տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ նա հայտարարել է, որ «սուտն ու դավաճանությունը հայերի արյան մեջ են»: Նա ասել է, որ հայերը ցանկանում են Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը «վերածել կրոնական դիմակայության»: «Սակայն Ադրբեջանն ապացուցել է, որ այդ հակամարտությունը քաղաքական բնույթ է կրում», նշել է նա:

Փաշազադեն ընդգծել է, որ ադրբեջանական կողմը ցանկանում է ԼՂ խնդիրը լուծել խաղաղ ճանապարհով, սակայն «այլալ հարցում չի հանդուրժում հակառակ կողմի անկեղծությանը»: «Մենք անում ենք ամեն հնարավորը՝ հակամարտությունը խաղաղ ճանապարհով կարգավորելու համար: Այդ նպատակով հանդիպումներ ենք անցկացնում: Սակայն չենք տեսնում այդ հանդիպումների արդյունքը: Քանի որ սուտն ու դավաճանությունը հայերի արյան մեջ են: Նրանք նստել են մեր սեղանի շուրջը, կերել մեր հացը, իսկ փողոց դուրս գալուց հետո խոսել մեր դեմ», հայտարարել է իրեն հոգեւորական համարող Փաշազադեն:

ՆԱԽԱԳԱՀԻ 100 ՕՐԸ

100 օրը, իհարկե, քիչ է պետության ղեկավարի գործունեության գնահատականը տալու համար, մանավանդ երբ այդ գործունեության արդյունքները կախված են ոչ միայն իր անձնական ունակություններից եւ նպատակներից, այլեւ շատ բան է որոշում ճակատագիրը, ինչը իրականություն է դառնում ժամանակի ընթացքում: Սակայն սա ամենավճռական եւ ամենաքննուոր շրջանն է, որը շատ բանով պայմանավորում եւ երեւակում է հետագա զարգացումները, մանավանդ երբ խոսքը երկրի նախագահի մասին է: Կենտրոնանում ենք միայն ռազմավարական հարցերի վրա:

Կադրային քաղաքականությունը

Սա պետության ղեկավարի առաջնային խնդիրներից է, չնայած «կադրերն են որոշում ամեն ինչ» թեզը ժամանակության միայն մի երեսն է: Մեր հասարակությունն էլ (առանձնապես՝ ԶԼՄ-ները) արտահայտված հետաքրքրությամբ է հետեւում այս ոլորտին եւ ակտիվորեն քննարկում՝ գրեթե նույնացնելով դա պետականաշինության հետ: Իհարկե, այս դեպքում նպատակը շատ ավելի խորն է:

Արդեն առաջին իսկ դրսեւորումներից կարելի է նկատել, որ նոր նախագահի կադրային քաղաքականությունը տարբերվում է առաջին վարչակարգի ծնած խնամախնամիությունից (երբ նույնիսկ առանձին նախարարներին համեմատած այնպես էին հանում աստարեզից, որ

նրանք հեռուստաեսությունից էին իմանում այդ մասին) եւ երկրորդ վարչակարգի՝ մեծ մասամբ քաղաքական կոնյունկտուրայից կախվածությունից: Երրորդը պետք է ամենահաջողվածը լինի, եւ այս ուղղությամբ մեծ սպասելիքներ կան: Այստեղ սխալները պարզապես պարտավոր են ավելի պակաս լինել, քանի որ պետությունն արդեն ռոտացի փորձ ունի:

Տես էջ 4

Գ. Եղիազարյանը տարածել է կեղծ տեղեկատվություն

Գլխավոր դատախազության մամուլի ծառայությունը հաղորդագրություն է տարածել, որում ասվում է, որ «ԶԼՄ-ների տարածած տեղեկատվության համաձայն, մեղադրյալ Գուրգեն Եղիազարյանը հայտարարել է, թե երկրորդ «ոգինքեր» պատասխանելու մեջ մեղադրվող Վրեժ Նիկոլյանը ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանի բարեկամն է: Դա անհիմն սուտ է եւ չի համապատասխանում իրականությանը: Ազգակցական կամ բարեկամական կապ Վրեժ Նիկոլյանի եւ գլխավոր դատախազի միջեւ գոյություն չունի եւ նման հայտարարությունները հիմնովին անհավատության արգասիք են»:

Եվս մեկ սպանությո՞ւն Ջավախքում

Ձերբակալված են «Միասնական Ջավախք» կազմակերպության ակտիվիստները

«Միասնական Ջավախք» ժողովրդավարական դաշինքի ակտիվիստները ձերբակալվել ու տեղափոխվել են Ախալցխա՝ Ախալքալաքում տեղի ունեցած վերջին իրադարձությունների կապակցությամբ: «Ազգն» արդեն հրապարակել է հուլիսի 17-ին Ախալքալաքում շուրջ երկու տասնյակ մարդկանց ոստիկանություն բերման ենթարկելու մասին՝ մինչ այդ շրջանի ոստիկանապետի սենից ոչ շատ հեռու տեղի ունեցած պայթյունի առնչությամբ: Ձերբակալվածների մի մասն ազատ էր արձակվել:

Ոստիկանները հուլիսի 17-ի գիշերը մտել էին նաեւ «Միասնական Ջավախք» կազմակերպության երիտասարդ գործիչ Գուրգեն Շիրինյանի բնակարան՝ խուզարկության: Շիրինյանը փախուստ էր դիմել, որից հետո լուր էր տարածվել, թե Գուրգենը փախուստի ընթացքում վիրավորել է մի ոստիկանի, որն էլ ավելի ուշ մահացել էր: «Ազգի» տեղեկություններով, ոստիկանը՝ 23-ամյա Արթուր Բեռուզանյանը Շիրինյանի տուն մտնելիս զինված չէր եղել:

Պաշտոնությունը կարծես բաւարարություն է ունեցել, սակայն բավականին անհասկանալի հանգամանքներում: Յուլիսի 20-ին կրկին լուր է տարածվել, թե եւս մեկ ոստիկան է մահացել՝ 28-ամյա սարա Արմեն Գաբրիելյանը: Որքան էլ տարօրինակ է, բայց մեր տեղեկություններով, սկզբնական հիմնական վարկածը ինքնասպանությունն էր, այն էլ Ախալքալաքի բերդի հարեւանությամբ գտնվող ձորում, որտեղ որոնումներ են իրականացվել: Մեծ դեպքում, Արմեն Գաբրիելյանի մահվան հանգամանքներում անտրամաբանական ու անհասկանալի է գրեթե ամեն ինչ, անգամ վրացական իշխանությունների լռությունը:

Ախալցխայի ոստիկանություն է տարվել նաեւ «Միասնական Ջավախք» կազմակերպության ղեկավար Վահագն Չախալյանը իր ընտանիքի հետ, ու մինչեւ երեկ երեկոյան դեռեւ ոստիկանությունում էին ոչ միայն Վահագն Չախալյանը, այլեւ նրա հայրն ու եղբայրը: Ընդ որում, մեղադրանքը հեր հիմնավորված է Չախալյանի կազմակերպության գրասենյակում զենք ու զինամթերք հայտնաբերելու հանգամանքով, մինչդեռ անտրամաբանական է, որ մի քանի օր առաջ խուզարկված գրասենյակում, որտեղ ոչինչ չէին գտել, չգիտես ինչու եւ որտեղից զենք է հայտնվել:

Երեկ արդեն տեղի է ունեցել Ախալքալաքի Բառալեթ գյուղի բնակիչ ոստիկանի՝ Արթուր Բեռուզանյանի հուղարկավորությունը, այսօր էլ տեղի կունենա Արմեն Գաբրիելյանի հուղարկավորությունը:

Հիշեցնենք, որ «Միասնական Ջավախք» կազմակերպության երիտասարդ գործիչ Գուրգեն Շիրինյանը, նույն կազմակերպության ղեկավարներից Վահագն Չախալյանի հետ, 2006-ին հարձակման էր ենթարկվել Երեւանի մասնուցներում, դանակահարվել եւ վիրահատվել էր: Այն ժամանակ ձերբակալվեց, դատապարտվեց եւ հետո արտաքսվեց Վահագն Չախալյանը՝ սահմանն ապօրինի հատելու մեղադրանքով:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

Ցորենի միջազգային գներն իջել են, իսկ Հայաստանում՝ ոչ

Հանձնաժողովը նախազգուշացրեց եւ ժամանակ տուեց ընկերություններին վերանայելու իրենց վարքագիծը

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովը երեկ այն եզրահանգման եկաւ, որ ցորենի եւ ալիւրի շուկաներում ակնհայտ են գերիշխող դիրքի չարաշահման եւ հակամրցակցային համաձայնության երեւույթներ: Սակայն, հանձնաժողովն այս անգամ չտուգանեց այս շուկաներում գերիշխող դիրք ունեցող եւ մյուս տնտեսվարողներին, որոշելով նախազգուշացնել նրանց 15-20 օրուա ընթացքում վերանայել վարքագիծը, որից հետո արդեն նմանատիպ երեւույթների առկայության դեպքում վարույթ կհարուցի: Գնի չհիմնավորված բարձրացման եւ հակամրցակցային համաձայնությունների դեպքում օրենքը բավականին խիստ տուգանքներ է նախատեսում՝ ընկերության նախորդ տարուա ամբողջ հասույթի 2 տոկոսի չափով, բայց ոչ աւելի, քան 300 մլն դրամ:

Հանձնաժողովում տեղի ունեցած լսումների ժամանակ հրաւիրուել էին այս ոլորտում գործող բոլոր խոշոր ընկերությունները՝ «Երեւանի ալրաղացը», «ՎԺ թրեյդը», «Մանչյո գրուպը», «Մայեխ գրուպը», «Հայր եւ որդի Երիցյանները», «Ինվեստ ինտրոգը», «Մանի գրեյնը», «Մանանա գրեյնը», «Արսեն եւ Եդվարդը», «Վերֆարը»: Սակայն ներկայացել էին միայն «Մանանա գրեյնի», «Արսեն եւ Եդվարդի» եւ «Վերֆարի» ներկայացուցիչները: Ցորենի եւ ալիւրի շուկաներում գերիշխող դիրք ունեն «Մայեխ գրուպը» եւ «Մանանա գրեյնը»: Քննարկման թեման էր միջազգային շուկայում վերջին 2 ամիսներին ցորենի եւ ալիւրի գնանկումը եւ հայաստանյան շուկայում դրա ոչ համարժեք արձագանքը:

Անդրադառնալով միջազգային շուկայում արձանագրված գներին, հանձնաժողովի նախագահ **Արտակ Շահնազարյանը** հայտնեց, որ Փարիզի բորսայում ցորենի գինը նվազել է 10 եվրոյով, հասնելով 260 եվրոյի 1 տոննայի դիմաց: Ակնկալվում է, որ ցորենի համաշխարհային բերքն այս տարի 41 մլն տոննայով աւելի կլինի, քան անցյալ տարի էր, ինչն էլ բերում է դրա գնանկմանը:

Նշենք, որ հայաստանյան շուկայում, ըստ Համաշխարհային բանկի վերլուծության, 2008-ի հունվար-մայիսին ներմուծման միջին գինը կազմել է 586 դոլար, մինչդեռ շուկայում իրացման գինը՝ 1273 դոլար: Սա ՀԲ համարել է սահմանափակ մրցակցության հետեւանք: Միաժամանակ, մաքսային պետական կոմիտեի տվյալներով, 2008-ի առաջին կիսամյակում Հայաստան է ներմուծվել աւելի քան 39 տոկոսով քիչ ցորեն: Եթե այդ միտումը պահպանվի, ապա տարեկան ցուցանիշներով ստացվում է, որ Հայաստան կներմուծի մոտ 254 հազար տոննա ցորեն կամ անցյալ տարուա ցուցանիշի մոտ 60 տոկոսը:

Ի տարբերություն ցորենի, ալիւրի ներմուծումը Հայաստան այս տարուա առաջին կիսամյակում աւելացել է 8,5 անգամ եւ կազմել 6404 տոննա: Մանրածախ արժեքների ցուցանիշներն այս տարուա առաջին վեց ամիսներին հետեւյալն են եղել՝ ցորենինը այս ընթացքում մնացել է անփոփոխ՝ կազմելով 78-98 դրամ 1 կգ համար, իսկ ալիւրինը՝ հունվարի 212 դրամ 1 կգ համար ցուցանիշից նվազել է մինչեւ 160 դրամի 1 կգ համար ցուցանիշի: Երկու խոշոր արտադրողների իրացման գներն այս նույն ընթացքում, նրանց ներկայացրած տեղեկատվության համաձայն, կազմել են՝ «Մանանա գրեյնինը»՝ 136-139 դրամ 1 կգ համար, «Մայեխ գրուպինը»՝ 130 դրամ: Սակայն, հակառակ այս տվյալների, «Սուրմալուի» եւ Նորի տոնավաճառներում բարձր տեսակի ալիւրի իրացման գները կազմել են 270-274 դրամ 1 կգ համար: Ընկերությունների բացթողման գների եւ խանութներում իրացման գների միջեւ հանձնաժողովի մոնիտորինգը նույնպես մեծ տարբերություն է արձանագրել՝ 132-238 դրամ:

Պատասխանելով Արտակ Շահնազարյանի հարցերին, թե որո՞նք են վերոնշյալ ցուցանիշների վերաբերյալ ընկերությունների պատճառաբանությունները, «Մանանա գրեյնի» եւ «Վերֆարի» ներկայացուցիչները նշեցին տեղափոխման բարձր գները, բեռնանավերի հաճախակի ուշացումները եւ դրա պատճառով իրենց վճարած մեծ տուգանքները: Սակայն հանձնաժողովի նախագահը նշեց, որ տրանսպորտային բաղադրիչն ընդամենը ապրանքի ինքնարժեքի 12 տոկոսն է կազմում: Այն դեպքում, երբ միջազգային շուկայում գներն իջել են մինչեւ 40 տոկոսի, իսկ Հայաստանում չեն փոխվել, դա ընդունելի հիմնավորում չհամարվեց: Ուստի հանձնաժողովը որոշեց նախազգուշացնել ընկերություններին եւ ժամանակ տալ, ինչի մասին վերը նշվեց:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Ձեւական պատասխան քաղաքացու դիմում-բողոքին

«Ազգը» երեք անգամ անդրադարձել է քաղաքացուհի Աննա Մարտիրոսյանի դիմում-բողոքին, թե ինչպես Աբովյան փողոցի թիվ 3 հասցեում, իր սեփականության կից, խախտելով բոլոր քաղաքաշինական նորմերը, կառուցվում է 18 հարկանի բազմաբնակարան «էլիտար» շենք խարխլելով ու վնասելով սեփականատիրոջ նկուղային հարկը, փակելով ելումուտի ճանապարհը եւ բազմաթիվ այլ օրինախախտումներով: Սեփականատերը հունիսի 3-ին ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությանը հղած դիմում-բողոքի բազմաթիվ դիմումներից հետո, անձամբ ստանում է պատասխանը ՀՀ նախագահականից (55 օր հետո) հուլիսի 21-ին, զարմացած ու զայրացած շտապում խմբագրություն:

Անգամ ՀՀ նախագահին հղած (18.07.2008) կայծակ-հեռագիրը մնաց անպատասխան: Հավանաբար կմտածեք, թե դիմումատուին պատասխանել են մանրամասն ուսումնասիրություններ կատարելուց հետո, ոչ, չարաչար սխալվում եք, քանի որ այն, ինչ գրված է այսպես կոչված «պատասխանում», ամենեւին էլ պատասխան չէ, այլ պարզապես վերահսկողության ծառայությանն ուղարկված դիմում-բողոքին (03.06.2008) կից 14 էջից բաղկացած փաթեթում արդեն իսկ կային այն փաստաթղթերը, որոնց մասին չգիտես ինչու վերահսկողության ծառայության 1-ին բաժնի վարիչ Ա. Մանգասարյանի ձեւական պատասխանում նշված է. «Տեղեկացնում եմ, որ քաղաքաշինական փաստաթղթերի վերաբերյալ ձեզ կպատասխանվի Երեւանի քաղաքապետարանի կողմից», բայց ոչ մի խոսք սեփականատիրոջ բողոքին չի վերաբերում, ու անգամ անտեսվել են այն պահանջները, որ ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությունը դիմել է Կենտրոն համայնքին՝ դադարեցնել շինարարությունը: Մի՞թե 55 օր լարված ու շղանից վիճակում քաղաքացուն պահելուց հետո անհեթեթ պատասխան կարելի էր ուղարկել այն էլ փաթեթում արդեն եղած որոշումների մասին: «Դե հիմա ինչպե՞ս հավատանք, որ մեր երկրում օրենքը հավասար է բոլորի համար: Մի՞թե ակնհայտ չէ հենց այս պատասխանից, որ չեն ուզում ինչ-որ մեկի ոտքը տրորել: Թող ժողովրդին չխաբեն իրենց սուտ խոստումներով, որ անօրինականությունները թույլ չեն տալու: Այս պատասխանը հենց անօրինական, անգրագիտության ու անզորության հաստատուն վկան է...», զայրացած ասում էր Աննա Մարտիրոսյանը: Նա դիմել է ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի գրասենյակ ու սպասում է պատասխանի, որպեսզի հենց նախագահականի մոտ ընտանիքով նստացույց անի, մինչեւ ոմանք տեղից շարժվեն ու կեղծը ջրի երես գա:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Բաց նամակ «Երեւան ջուր» ընկերության գործադիր տնօրեն պրն Սերժ Պողոֆֆին

Մեր բնակած շենքը (Երեւան, Շենգավիթ համայնք, Ս. Տարոնցու փող. 1), մասնավորապես նրա վերին հարկերը աւելի քան 10 օր զրկված են ջրից: Յուրահատուկ սովորություն է վերածվել հարեւանների հետ դույլերով ջուր կրելը 5-6 հարկ, օրական մի քանի անգամ, շենքի բակում գտնվող միակ ծորակից, որը, բարեբախտաբար, ջրով հարուստ է:

Ձեզ դուր կգա՞ր, եթե նման «պատիժ» սահմանեին հենց Ձեր ընտանիքին: Այս փաստը սազակա՞ն է 21-րդ դարին: Ավելորդ է ասել, որ ջրի բացակայության պատճառով լվացքի ավտոմատ սարքերը անգործության են մատնված՝ հավելյալ հոգս պատճառելով տանտիկիններին: Ձեր իգական սեռի հարազատները ինչպե՞ս կվերաբերվեին այս դարում ձեռքով լվացք անելու փաստին, այն էլ ջրառատ ՀՀ-ում...

Եթե չենք կարող միջամտել Աստծու անիմանալի կարգադրություններին (եղանակների հերթականությանը), ապա գոնե իրավունք ունենք պահանջելու թեթեւացնել մեր հոգսերը՝ մանավանդ այս շոգին: Դա մեր իրավունքն է նաեւ Ձեր ղեկավարած ընկերության հետ քաղաքացիների կնքած պայմանագրերի դրույթների համաձայն:

Պրն Պողոֆֆ, եկեք իրար հարգենք:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Հանրապետություն է ներկրվել 20 հազ. 50 ավտոմեքենա

Այս տարուա առաջին կիսամյակում հանրապետություն է ներկրվել 20 հազ. 50 ավտոմեքենա՝ նախորդ տարուա նույն ժամանակահատվածի համեմատ շուրջ 4000-ով աւելի: Ինչպես Արմենպրեսին տեղեկացրին կառավարությանն առընթեր մաքսային պետական կոմիտեի տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, նշված ժամանակահատվածում նվազել է Ռուսաստանի արտադրության ավտոմեքենաների ներկրումը՝ կազմելով 2 034, մինչդեռ նախորդ տարուա նույն ժամանակահատվածում ներկրված 16 հազ.192 ավտոմեքենաներից ՌԴ արտադրության էին 3 210: Նախորդ տարուա համեմատ նվազել է նաեւ մինչեւ 5 հազ. դոլար արժողությամբ ավտոմեքենաների ներկրման քանակը. 2007-ի առաջին կիսամյակում 13 հազ. 830-ի փոխարեն այս տարուա նույն ժամանակահատվածում ներկրվել է 4 962-ը: Փոխարենն աւելացել է 5-10 հազ. եւ 10-15 հազ. դոլար արժողությամբ ավտոմեքենաների ներկրումը: 2007-ին հանրապետություն է ներկրվել 34 հազ. 672 ավտոմեքենա, որից 6 875-ը՝ ՌԴ արտադրության:

«Հայռուսգազարդը» ակցիան երկարաձգել է

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ-ն, ընդառաջելով բնակչության բազմաթիվ դիմումներին, մինչեւ այս տարուա հոկտեմբերի 1-ը երկարաձգել է իր «Առանց կանխավճարի» ակցիան: Այդ մասին Արմենպրեսին տեղեկացրեց «Հայռուսգազարդ»-ի մամուլի խոսնակ **Շուշան Սարդարյանը**: Ակցիայի շրջանակներում այս տարուա մայիսի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 1-ը բնակիչ-բաժանորդների բնակարաններում կամ առանձնատներում գազի անհատական ջեռուցման սարքը տեղադրվում է առանց 40 հազ. դրամ կանխավճարի:

Արեւային տեխնոլոգիաները դառնում են կարեւոր եւ հրատապ

Արեւային տեխնոլոգիաները կարող են ինչ-որ չափով մեղմել համաշխարհային էներգետիկ ճգնաժամը, որի շունչն աւելի ու աւելի է զգացվում մեր առօրյա կյանքում: Սա պրոբլեմ է ամբողջ աշխարհի համար եւ սկսում է պետական ուշադրության արժանանալ բարձր տեխնոլոգիաներ ունեցող երկրներում՝ ֆինանսական հսկայական ներդրումների տեսքով:

Շատ ուրախալի է, որ այս հարցում Հայաստանը եւս ունի սեփական խոստումնալից մշակումներ: Ես նկատի ունեմ Համազասպյանի մշակած հելիոհամակարգերի մասին հոդվածը «Ազգ»-ում: Ես ծանոթ եմ այս աշխատանքների մանրամասներին: Անձնական մեծ չարչարանքով եւ առանց նյութական ֆինանսավորման ստեղծված այս հելիոհամակարգերն անկասկած արժանի են կառավարության ուշադրությանը: Նման համակարգերի պոտենցիալ շուկան շատ մեծ է, եւ հիմնավորված կազմակերպչական միջոցառումների դեպքում դրանք կունենան նաեւ կարեւոր արդյունաբերական նշանակություն Հայաստանի համար:

ՊԱՎԵԼ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ
Տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, «Numetrics Management Systems» ամերիկյան ընկերության փոխպրեզիդենտ

Մշակույթի նախարարի նոր տեղակալ

Կառավարության լրատվական ծառայությունից հաղորդում են, որ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի որոշմամբ Դավիթ Մուրադյանը նշանակվել է Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարի տեղակալ:

Եղանակը Երեւանում

Հուլիսի 23-ին անձրեւի հավանականությունը փոքր է: Երեկոյան ժամերին հնարավոր է ամպրոպ, ամպրոպի ժամանակ քամու ուժգնացում՝ 15-18մ/վրկ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ +22...+24, ցերեկը՝ +35...+37 աստիճան:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 18-րդ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg1@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ. 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) /հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ. 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ. 582483
Շաբաթական լրահավաք ծառայություն /հեռ. 529353
Համակարգչային ձեւավորում
«Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի արտատպումը թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիւ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Հայաստան-Թուրքիա. գաղտնի բանակցություններ Բեռնում

«Շվեյցարիա-Հայաստան» ընկերակցության պաշտոնական դիրքորոշումը

«Շվեյցարիա-Հայաստան» ընկերակցությունը (ՇՀԸ) ուրախ է, որ Շվեյցարիան է ընտրվել Հայաստանի եւ Թուրքիայի դիվանագիտական շփումների վերահաստատմանն ուղղված երկխոսության վայր: Ըստ երեւույթին 2008-ի հուլիսի 8-ին Բեռնում սկիզբ առած գաղտնի բանակցությունների իրողությունը անուղղակիորեն հաստատեց հուլիսի 18-ին Թուրքիայի արտգործնախարար Ալի Բաբաջանը: Սակայն ՇՀԸ-ն նաեւ տեսնում է, որ ինքնին դրական այդ քայլի հետեւում քողարկված է 1915-1917 թթ. Հայոց ցեղասպանության փաստը միջազգային իրավունքի առումով կրկին վիճարկելու եւ այդ ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը դրանով իսկ դանդաղեցնելու Թուրքիայի ցանկությունը: Դա ցնցող է մանավանդ այն առումով, որ Շվեյցարիան դաշնային դատարանի մակարդակով անվերապահորեն դատապարտել է Հայոց ցեղասպանության ժխտումը, այդպիսով հաստատելով իրողությունը: ՇՀԸ-ն համոզված է, որ երկու երկրների իրական երկխոսությունն իմաստ ունի լոկ այն դեպքում, եթե Թուրքիան բացի 1993-ից միակողմանիորեն փակված Հայաստանի սահմանը:

Արդեն մեկ ամիս է, ինչ հայկական կողմը կանոնավորապես Թուրքիայի հետ երկխոսություն սկսելու ազդանշաններ է ուղարկում: Հունիսի 26-27-ը Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւան կատարած այցելության ժամանակ դաշնային խորհրդական Միշլին Կալմի-Ռեյը հավաստիացրեց, որ Շվեյցարիան պատրաստ է միջնորդի դեր խաղալ: Հայաստանի 1991 թ. անկախացումից ի վեր Թուրքիան նրա հետ դիվանագիտական հարաբերություններ չունի: Բացի դրանից, Ադրբեջանի հետ իր ռազմավարական դաշինքի պատճառով Թուրքիան 1993-ից միակողմանիորեն փակել է Հայաստանի սահմանը, վկայակոչելով Ղարաբաղի հակամարտությունը: Մինչեւ օրս Թուրքիան այդ սահմանի բացումը շաղկապում է Ղարաբաղից հայկական ուժերի դուրսբերման եւ 1915-1917 թթ. ցեղասպանության միջազգային ճանաչման պահանջից Հայաստանի հրաժարման հետ: Ավելին, վերջին տարիներին Թուրքիան առաջարկում է երկու երկրների «պատմաբանների երկկողմ հանձնաժողով» ստեղծել 1915-1917 թթ. իրադարձությունների քննության համար:

ՇՀԸ-ն դեմ չէ միջազգային լայն աջակցություն վայելող գիտական հանձնաժողովի ստեղծմանը, որը կկարողանար խորապես հետազոտել Հայոց ցեղասպանության դեռեւս ոչ հայտնի կողմերը եւ կհրապարակեր հետազոտությունների արդյունքները: Նույնիսկ ժամանակն է նման նախաձեռնության համար, մանավանդ՝ ՄԱԿ-ի պաշտոնական հովանավորության ներքո: Սակայն ՇՀԸ-ն կտրականապես դեմ է Հայոց ցեղասպանության իրողությունը մերժելու, նսեմացնելու կամ նույնիսկ ժխտելու բոլոր փորձերին:

Առաջին անգամը չէ, որ Շվեյցարիան փորձում է միջնորդի դեր խաղալ երկու երկրների շփումներում, մասնավորապես՝ ցեղասպանության հարցում: 2001-ի հուլիսի 9-ին ԱՄՆ պետդեպարտամենտի նախաձեռնությամբ Ժնեւում տեղի էր ունեցել Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովի առաջին նիստը թուրքական 6 հոգանոց ոչ պաշտոնական պատվիրակության եւ հայկական 4 հոգանոց պատվիրակության միջեւ: Այն ժամանակ քննարկումներն ընդհատվել էին Հայոց ցեղասպանության իրողության ճանաչման հետ կապված վեճերի պատճառով: Իրոք, 2002-ին դատական չեզոք ատյանի՝ Անցումային արդարադատության միջազգային կենտրոնի ընտրությունից հետո, որը պետք է որոշեր, թե ՄԱԿ-ի սահմանած «ցեղասպանություն» տերմինը պետք է կիրառվի՞ արդյոք 1915-1917 թթ. կոտորածների նկատմամբ, թուրքական պատվիրակությունը դուրս է եկել Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովից: Դատական չեզոք ատյանը 2004-ին անվերապահորեն խոստովանեց, որ Օսմանյան կայսրությունում հայերի ճակատագիրը վերջնականապես պետք է համարվի ցեղասպանություն: Թուրքիան չէր ուզում դա ընդունել, ուստի ընդհատեց երկխոսությունը, ինչը վերջ դրեց հանձնաժողովի գոյությանը:

Շվեյցարիան եւ դաշնային խորհրդական Միշլին Կալմի-Ռեյը անցյալում փորձել էին հուսադրել «պատմաբանների հանձնաժողովի» դերը, բայց, ցավոք, չէին կարողացել, քանզի Թուրքիան մշտապես փորձում էր խուսափել «ցեղասպանություն» բառի օգտագործումից: Շվեյցարիան խոսում էր միջազգային հանձնաժողովի մասին, հստակորեն չնշելով դրա վերջնական նպատակների մասին: ՇՀԸ-ն այդ պատճառով մնում է փոքր-ինչ հոռետես: Նրան լուրջ չի թվում երեւութական երկխոսությունը մտցնել դիվանագիտական խաղի մեջ, մասնավորապես Թուրքիայի նման երկրի դեմ, որտեղ մտավորականները երբեմն հետապնդվում կամ սպանվում են իրենց տեսակետների կամ Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող հրապարակումների համար: Բավական է վերհիշել հրատարակիչ Ռեջեփ Զարաքոլուի դեպքը, որը դատապարտվեց թուրքական օրենսդրության 301-րդ հոդվածը խախտելու մեղադրանքով, հոդված, որը վերջերս փոփոխվեց իբր Եվրոպայի պահանջներին համաձայնեցվելու նպատակով, կամ Ստամբուլում հայազգի լրագրող Հրանտ Դինքի սպանությունը 2007-ի հունվարին, եւ կարելի է հասկանալ Թուրքիայի ներկայիս քաղաքական իրավիճակը:

Հայոց ցեղասպանությունը սակարկության թեմա չէ: Անկարա-Երեւան դիվանագիտական հարաբերությունների բարելավումը հնարավոր է լոկ այն դեպքում, երբ Թուրքիան անբեկանորեն կճանաչի 1915-1917 թթ. Հայոց ցեղասպանության պատմական իրողությունը եւ երբ կդադարեցնի այդ ճանաչմանը խոչընդոտելու փորձերը: Պաշտոնական Շվեյցարիան պետք է իմանա Թուրքիայի այդ մտադրությունը: Նա այդպիսով կկարողանար արժեւորել եւ առավել արդյունավետ դարձնել իր միջնորդական դերը:

ՍԱՐԳԻՍ ՇԱՀԻՆՅԱՆ
«Շվեյցարիա-Հայաստան» ընկերակցության նախագահ

Հոդվածը թարգմանել է Պետրոս Քեչիջյանը ֆրանսերեն բնագրից:

«ՌՈՒԲԵԺ-2008»

«ՀԱՊԿ անդամ երկրներից որեւէ մեկի վրա երրորդ երկրի ագրեսիայի դեպքում կգործադրվի օգնություն տրամադրելու մեխանիզմը»

Հայաստանում մեկնարկեց ՀԱՊԿ-ի հրամանատարաշտաբային «Ռուբեժ-2008»-ը

Երեկ Հայաստանում մեկնարկեց ՀԱՊԿ-ի (Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպություն) հրամանաշտաբային «Ռուբեժ-2008» համատեղ զորավարժությունը: Բացման արարողությանը մասնակցում էին ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը, ԱԱԾ խորհրդի քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանը եւ ՀԱՊԿ-ի գլխավոր քարտուղար Նիկոլայ Բորդյուժան:

Զորավարժություններին կմասնակցեն շուրջ 4500 զինվորականներ հիմնականում Հայաստանից, Ռուսաստանից եւ Տաջիկստանից: Զորավարժության առաջին եւ երկրորդ փուլերում հստակեցվելու են կազմակերպության եւ դրա անդամ երկրների քայլերը՝ ուղղված երրորդ ուժերի գործողությունների հետեւանքով

լարվածության թուլացմանը եւ սրված իրավիճակի լուծման համար քաղաքական մեխանիզմների մշակմանը: Երրորդ փուլերի ընթացքում նախատեսված են ռազմական գործողություններ:

Իր ելույթում Սեյրան Օհանյանը նշեց, որ զորավարժություններին «Ռուբեժ» անվանում տալը պատահական չէ: Ըստ նախարարի, դա այն սահմանագիծն է, որի հաղթահարման համար պայմանագրի անդամ երկրի վրա ագրեսիայի դեպքում, նրան օգնություն է ցուցաբերվում, այդ թվում՝ ռազմական:

«ՀԱՊԿ-ն հետապնդում է խաղաղության պահպանման, միջազգային ու տարածաշրջանային անվտանգության ու կայունության, կազմակերպության անդամ երկրների տարածքային ամբողջականության ու ինքնիշխանության պաշտպանման կուռ կառույցի՝ դրանց հասնելու հիմնական առաջնահերթություն համարելով հիմնախնդիրների քաղաքական միջոցներով լուծումը», ընդգծեց նախարար Օհանյանը:

Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ՀԱՊԿ գլխավոր քարտուղար Նիկոլայ Բորդյուժան նշեց, որ բացասաբար է վերաբերվում ՆԱՏՕ-ի մեխանիկական ընդլայնմանը եւ այն չի կարող աշխարհում մեծ կայունություն ապահովել: Ըստ Բորդյուժայի, խնդիրը վերաբերում է ՀԱՊԿ անդամ երկրների՝ առաջին հերթին Ռուսաստանի ու Բելառուսի շուրջը ռազմական նոր ենթակառուցվածքների ստեղծմանը. «Դա վերաբերում է Ռումինիայում եւ Բուլղարիայում ռազմաբազաների տեղակայմանը, ինչպես նաեւ Մերձբալթիկայում ռադարների ստեղծման փորձերին, ենթակառուցվածքների ստեղծմանը Կենտրոնական Ասիայում»:

Անդրադառնալով «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Հայաստանում ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններ անցկացնելու խնդրին՝ Բորդյուժան նշեց. «Ես դրան բացարձակապես հանգիստ եմ վերաբերվում: Յուրաքանչյուր պետություն իրավունք ունի հարաբերություններ կառուցելու տարբեր միջազգային կառույցների ու տարբեր դաշինքների հետ: Հայաստանը ՀԱՊԿ անդամ է եւ անդամությունից բխող որոշակի պարտավորություններ է ստանձնել: Ինչ վերաբերում է ՆԱՏՕ-ի հետ հարաբերություններին, ապա նման հարաբերություններ ունեն նաեւ մյուս երկրները, այդ թվում նաեւ Ռուսաստանը»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Բացահայտվում են հայ-թուրքական գաղտնի շփումների մանրամասները

1-ին էջից

Թեեւ արտգործնախարար Ալի Բաբաջանը հաստատեց Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ ժամանակ առ ժամանակ անցկացվող շփումների փաստը, սակայն խուսափեց մանրամասնություններ հաղորդելուց: Ստացած տեղեկությունների համաձայն, Անկարան մտահոգված է, որ եթե այս գաղտնի շփումները հասարակական հնչեղություն ստանան, ապա դա կխթանի Ադրբեջանի հավանական հակազդեցությունը:

«Թըրքիշ դեյլի նյուզի» ստացած տեղեկությունների համաձայն, Ախտանի եւ Չեւիքոզի մասնակցությամբ Շվեյցարիայի Բեռն քաղաքում անցկացված գաղտնի շփումների ժամանակ կողմերն առկա խնդիրների լուծման ռազմավարության եւ մեխանիզմների հարցերում մեծապես եկել են համաձայնության:

Պարզվել է, որ հանդիպման օրակարգում մեկ հանձնաժողով ստեղծելու հարցի փոխարեն, դրվել են սահմանների, ցեղասպանության պնդումների, փոխհատուցման հարցի, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության եւ Ադրբեջանի հետ հարաբերությունների հանձնաժողովներ ստեղծելու խնդիրները: Ինչ վերաբերում է դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատմանը, ապա որոշվել է այդ հարցը առանձին քննարկել եւ քննարկման համար ստեղծել մի շարք հանձնաժողովներ: Հայաստանի նախորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մերժել էր ցեղասպանության պնդումների ուսումնասիրման համար պատմաբանների համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի առաջարկը: Քոչարյանը համառորեն պնդել էր, որ պետք է միջպետական հանձնաժողով ստեղծվի, այլ ոչ թե պատմաբանների: Այս անգամ, ինչպես նշում են դիվանագիտական աղբյուրները, ջանք է գործադրվում ստեղծելու խորհրդակցական այնպիսի մեխանիզմ, որն ընդունելի լինի երկու երկրների համար:

Ախտանի եւ Չեւիքոզի մասնակցությամբ իրականացված հանդիպմանը առաջնահերթ նշանակությամբ քննարկվել է Թուրքիա-Հայաստան սահմանի բացման հարցը: Երկար ժամանակ ի վեր Եվրոմիությունն ու ԱՄՆ-ն Անկարային համոզում են, որ ցեղասպանության Հայաստանի թեզը միջազգային պլատֆորմներում թուլացնելու լավագույն ձեւը հայ-թուրքական սահմանի բացումն է»:

Վերջում «turkishny.com» կայքը հիշեցնում է սեպտեմբերի 6-ին նախատեսվող Հայաստան-Թուրքիա ֆուտբոլային հանդիպումը դիտելու համար նախագահ Սերժ Սարգսյանի Աբդուլլահ Գյուլին արած հրավերը եւ նշում է նախքան հանդիպումը՝ օգոստոսին հայ-թուրքական շփումների 3-րդ փուլի անցկացման հավանականության մասին:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 9.30-«Կոնգրես» հյուրանոցում կմեկնարկի միջազգային գիտաժողով «Համշեն եւ համշենահայեր. պատմություն եւ մշակույթ» խորագրով:
- 9.30-Վարչապետը կմեկնի Ծաղկաձոր, ուր տեղի կունենա «Հայաստանի պատանեկան նվաճումներ» կազմակերպության բանակումը:
- 10.00-Աբովյան եւ Կորյունի փողոցների խաչմերուկում տեղի կունենա երթեւեկության կանոնակարգմանն ուղղված ակցիա, որին կմասնակցեն դպրոցականներ:
- 11.00-Մամուլի ազգային ակումբի հյուրն է Արմեն Ռուստամյանը: Թեման՝ «Ներքին եւ արտաքին քաղաքական մարտահրավերներ»:
- 13.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է Համաժողովրդական շարժման ներկայացուցիչ Լեւոն Զուրաբյանը:
- 13.00-«Գոլդեն փելես» համալիրում տեղի կունենա Սեյրան Օհանյանի պաշտպանության նախարարի պաշտոնում պաշտոնավարելու 100 օրվան նվիրված հանդիպում-ֆուրշետ ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների հետ:

Ճշտում

«Ազգ»-ի երեկվա՝ հուլիսի 22-ի համարում զետեղված «Մետալուրգի եւ հանքափորի օրը նշվեց Ալավերդիում, Ախթալայում եւ Շամլուղում» խորագրով հոդվածում անճշտություն է տեղ գտել: Այն է՝ «...Ալավերդու քաղաքում համաժողովրդական տոնախմբություններով նշվեց այդ տոնը, կազմակերպությամբ CPS ընկերության նախագահ Վալերի Մեջլումյանի», ինչի համար հայցում ենք ընթերցողների ներողամտությունը ու ճշտում, որ Վալերի Մեջլումյանը ACP (Արմենիան Քափըր Փրոգրամ) ընկերությունը ներառող «Վալեքս» խմբի ընկերությունների նախագահն է:

ՆԱԽԱԳԱՀԻ 100 ՕՐԸ

1-ին էջից

Սերժ Սարգսյանի կադրային քաղաքականությունը աչքի է ընկնում հավասարակշռվածությամբ, [illegible] եւ զիջանից մոտեցմամբ: Կարելի է հանգուցային կետերում բոլոր գործիչներին փոխել, աղմուկ հանել, բայց ավելի վերջին տեսնել, որ մակրոտնտեսական ցուցանիշները անկում են ապրել (որպես կանոն այդպես էլ լինում է): 100 օրվա դրությամբ կադրային ինտենսիվ, սակայն շատ զգույշ եւ ռացիոնալ մոտեցում է ցուցաբերվում, այդ պատճառով տնտեսական եւ ֆինանսական աճի տեմպերը չկանգնեցին փաստացի իշխանափոխությունից հետո: Սա շատ կարեւոր հանգամանք է: Հիշենք, ՀՀՇ-ի իշխանության գալուց հետո առաջին 10 տարի ցնցումներ էին (օբյեկտիվ հանգամանքներով հանդերձ), 98-ի իշխանափոխությունից հետո միայն 2000-2001-ին սկսեցինք զգալ տնտեսական աճի արդյունքները: Դատելով այս 100 օրով, այս անգամ կարելի է հուսալ, որ նոր վարչակարգի հաստատման նման ցնցումներ չեն լինի, չնայած դեռեւս առկա լարման գործոններին (լարվածությունը նոր նախագահի օրոք դեռ նկատվում է զգալի, չնայած այն խթանելու ցանկացող ուժերի գործունեությանը):

Ոմանք նոր վարչակարգի կադրային փոփոխությունները անվանում են փոխատեղումներ (ռոկիրովկաներ): Պետք է նշենք միայն դրական է, որ կադրերը չեն փոշիացվում: Սա փորձառու պետական գործչի ռազմավարություն է: Միայն անհույս հեղափոխականներին է հատուկ փորձառու, երկար տարիներ աշխատած կադրերին միանգամից հանել եւ տեղը անսպասելի, «երիտասարդ» նորահայտներ կեցարել: Հեշտ ամեն ինչ ծախսողել: Իսկական ղեկավարը միշտ կարողանում է յուրաքանչյուր կադրին իր տեղը դնել՝ աստիճանաբար բարձրացնելով կամ իջեցնելով, բայց ոչ երբեք ինչ որ էքսպերների համար: Պետք է մտածել, որ այստեղ գործում են նաեւ կազմակերպչական եւ հոգեբանական դրդապատճառներ, որոնք չբացահայտվելու համար կանխիկ բացի նաեւ ժամանակ է պետք:

Համենայն դեպս, փորձված կադրերի եւ երիտասարդների գործունեության համակցումը նոր նախագահի մոտ շատ լավ եւ հարմոնիկ է ստացվում: Ամենակարեւորը, որ քաղաքականությունը տանում է առանց հակամարտի խախտման եւ անհարկի շիլերի, նպաստելով զարգացումների հաջորդականությանը եւ կայունությանը:

Վարչապետի նշանակումը Հայաստանի պետական կազմակերպման համակարգում անկյունաքարային նշանակություն է նախագահի համար: Ընդ որում՝ մինչ այդ Սերժ Սարգսյանն ինքն է աշխատել վարչապետի պաշտոնում, եւ ապահովել է ավելի մեծ տեղաշարժեր (համենայն դեպս, մենք կոմպետենտ ենք սա հաստատելու մասնագիտական հարցում), նույնիսկ առանց այն հնարավորությունների (կադրային փոփոխություններ, տնտեսական բարեփոխումներ եւ այլն), որ այսօր տրված են վարչապետին:

Համառոտակական էքենջի եւ քաղաքականության առումով այս ընտրությունը միշտ ընտրություն էր: Սակայն վարչապետի գործունեության դերը անհամեմատ ավելի լայն է, քան բանկիրինը եւ աշխատելու մեթոդներն էլ շատ տարբեր՝ երբեմն սովորական նախարարը ավելի մոտ է կառավարման մեթոդներին, քան գլխավոր բանկիրը: Մեր պատմությունը մի անգամ ցույց է տվել, որ Կենտրոնական բանկի ղեկավարը միանգամից վարչապետ դառնալու դեպքում չի կարողանում պահանջվող արդյունավետությամբ տիրապետել կառավարման բոլոր օրինաչափություններին (Հայաստանում՝ Ա. Սարգսյանի օրինակը): Անցած 100 օրում այս համեմատության մեջ Տիգրան Սարգսյանը ավելի շահեկան է դրսեւորվում (կարող եմ բերել համեմատական փաստեր), չնայած երկու դեպքում էլ ժամկետը արձանագրում է տեսական ենթադրությունների պաշտոնություն: Դրանց մեծ մասը հեռանկարային է: Այնուամենայնիվ, Տիգրանը ֆինանսական կենտրոն դարձնելու, կամ Հայաստանը նանոտեխնոլոգիաների ուղղությամբ ուղղորդելու միտումները մի քիչ էկզոտիկ են հնչում մեր ժամանակների հրատապ խնդիրների շարքում (մանրամասն հանգամանքների քննությունը առանձին վերլուծության նյութ է): Օրինակ, բանկային համակարգը երեւանում հազիվ է ստեղծել մեծ տնտեսական, ունեցվածքային բազա, որը նորից վերականգնել Դիլիջանում՝ հանուն հայեցակարգի, դժվար թե մեկը կարողանա հաստատել, որ այսօրվա անհրաժեշտություն է: Կառավարման անխափանության ապահովման հարցում շատ կարեւոր գործոն է, որ հանրապետության նախագահը մնում է գործադիր իշխանության գլուխ: Այս ոլորտի ղեկավարման գործում Սերժ Սարգսյանը հոգնածության կամ ծուլանալու նշաններ չի ցուցաբերում, եւ դա մեծ օգնություն է նորընտիր վարչապետին:

Վարչապետի նշանակումը այս ընթացքում ցույց տվեց, որ նա կարողանում է ամբողջությամբ համագործակցված աշխատել նախագահի հետ, եւ այդ գործնական համագործակցությունը ստացվում է:

Պետք է նկատի ունենալ նաեւ, որ տնտեսությունն ինքնազարգացման հատկություն ունի, եւ ոչ թե այն զարգացնում են առանձին ղեկավարներ (դա խորհրդային ժամանակներում էր): Ղեկավարի իմաստությունն այն է, որ չխանգարի դրա զարգացմանը եւ միշտ ընկալի առաջնահերթությունները:

Ուշագրավ է ընդհանրապես ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ հարցը: Նախ, իհարկե, սխալ է դրանք անձնական հանգամանքներով պայմանավորել: Մեր բոլոր բարձրագույն ղեկավարների մեջ Սերժ Սարգսյանը ամենաշատն է հակված նստում օբյեկտիվ իրականության հետ: Ոչ բավարար զարգացում ունեցող հասարակություններում, մանկերեսային, խղճերի մասնրության մեջ մաժորային նոտաներով փոփոխություններ կատարելը նաեւ ուժի եւ ազդեցիկության չափանիշ է դիտվում: Սերժ Սարգսյանը երկրի այն ղեկավարն է, ոռն ապացուցեց, որ քաղաքական եւ իրական ազդեցիկությունը կարելի է պահպանել նույնիսկ սահմանադրությամբ եւ կանոնով կրճատված նախագահական լիազորությունների պայմաններում: Իրականում իսկական հեղինակությունը ոչ թե ամեն պատահած պահանջով աջ ու ձախ ինքնանպատակ ու ինքնագոհ փոփոխություններ կատարելն է, այլ աշխատողին՝ չաշխատողից, հեռանկարայինն անհեռանկարից, առաջնահերթն ու անհետաձգելին տեսնելու եւ զանազանելու կարողությունը: Ինչն այս պարագայում կիրառվում է, կարծում ենք, առավելագույնս: Մի փոքր ավելի «ջանասիրությունը» արդեն ի վիճակի է խախտել հավասարակշռությունը եւ լարված մթնոլորտ ստեղծել երկրում: Կարելի է կանխատեսել, որ աստիճանաբար Սերժ Սարգսյանի հաստատակամության նոր հեղափոխական օրինակների եւս ականատես ենք լինելու: Բայց ամենակարեւորը ձեւավորված այն համոզմունքն է, որ դա չի կիրառվի անհարկի: Մեր ժողովուրդը մի քիչ սովոր է (եւ նույնիսկ սպասում, պահանջում է), որ ղեկավարը ծեկ-ծեկ «ծեծը սեղանին խփի»: Պարզապես դա պետք է անհույս, անվիճելի արդարադատության հողի վրա կատարվի: Եվ երբեմն էլ տրամաբանությունն ու իրականությունը շատ մեծ տարբերություններ են դրսեւորում:

Մեզ մոտ ընդունված տեղում, որ հասարակությունը փոփոխություններ է պահանջում, դեռեւս ամբողջ ճշմարտությունը չէ: Ցնցող փոփոխություններ պահանջում են ինտրիգների սիրահարները: Վերջին տարիներին ակնհայտ է տնտեսական աճը: Իրադրության նրբությունն այն է, որ դա պահելը այսօր ավելի մեծ հեռուություն է, քան անընդհատ (եւ ինքնանպատակ) փոփոխությունների ծգտելը: Ժողովուրդն էլ, իհարկե, միշտ ուզում է, որ առավոտն իր «մեկը երկուս դառնա»: Սակայն մի հանգամանք էլ կա, որ գնալով ուժեղանում է՝ այսօր նա արդեն մեկ թե շատ ռոտացի արժեքներ է կուտակել, դուրս է եկել լռության ոլորտից, եւ նախանձախնդիր է նաեւ դրանք պահպանելու հարցում: Այսինքն, ունեցածը, ձեռքբերածն առավելելու գործոնը գնալով գերակշիռ է դառնում երազանքների եւ էմոցիոնալ հումորների համեմատ: Այս հարցում մենք մոտենում ենք կայացած հասարակություններին:

Այսօր մեզ ոչ այնքան ոգեւորում է օրինախախտության, կոռուպցիայի դեպքերի, չարաշահումների բավականին ինտենսիվ բացահայտումը, որքան համակարգը չխախտելու նախագահի հնարավորությունները: Շատերը ռոտացի գավով, ափսոսանքով են արձանագրում, որ եթե օբյեկտիվ հանգամանքները չլինեին (կապված Տեր-Պետրոսյանի քաղաքական ասպարեզ գալու եւ կազմակերպված միտինգային շարժման հետ), այս անգամ ունենալու էինք ամենահավասարակշռված եւ կառուցված իշխանություն: Սակայն այս իրավիճակում էլ Սերժ Սարգսյանը ավելի շատ է կարողանում պահպանել ստաբիլությունը, քան կարելի էր սպասել: Արտաքուստ դա կարող է ոմանց նույնիսկ թվալ (կամ դիտավորյալ ներկայացվել որպես) ինչ որ տեղ անգործություն: Իրականում միշտ հակառակն է՝ ճիշտը կարող էին նման վիճակում իրենց պահվածքով եւ գործունեությամբ հասարակությունը հետ պահել ցնցումներից:

Կան ուժեր, որոնց ձեռնտու է եւ ծգտում են Սերժ Սարգսյանին բերել բռնատիրության, ավտորիտարիզմի ոլորտ: Բայց նոր նախագահի համար այդ բնավորությունը հատկանշական չէ առավել, քան իր նախորդների մոտ: Ժամանակները եւս փոխվել են: Այդ թվում եւ իր միջոցով՝ ազատության ոլորտ թեկնածին է բաց թողնվել, ուժեղացվել է հասարակական խնդրությունը, ստեղծվել այս ոլորտում գործող հատուկ լիազորություններով կազմավորումներ եւ այլն: Էլ չենք խոսում քաղաքացիական հասարակության պահանջների նկատմամբ միջազգային կառույցների եւ պետական զարգացման մասին: Կոշտ կուրսի արդյունավետության հնարավորությունները այսօր շատ ավելի սահմանափակված են, քան երբեւէ: Կարելի է արձանագրել, որ Սերժ Սարգսյանի բնավորությունը ավելի համընկնում է ժամանակի այս միտումներին: Նոր նախագահի 100 օրը ցույց է տվել, որ ռեալ կերպով իրականացվում է նահանջ ավտորիտարիզմից: Այդ թվում, բացի գործունեության մեթոդներից, այն անմոլորության աստիճան տեսանելի է արտաքին դրսեւորումներում: Մինչդեռ ավտորիտար տարբեր դրսեւորումները մի տեսակ առաջին դեմքերի ուժի ցուցադրման հատկանիշն են ոչ կայուն դեմոկրատական ավանդույթներ ունեցող երկրներում: Միայն առանձին ղեկավարների մոտ, այդ թվում՝ Սերժ Սարգսյանի, ընդհակառակը՝ հատկապես նախագահության սահմանումից ի վեր, միշտ մեծահոգության եւ ժողովրդավարության ենք հանդիպում բոլոր հարաբերություններում: Դա իսկական ուժի վկայություն է: Մյուս կողմից, սա ոչ թե պոպուլիզմ է, այլ ժողովրդի հետ հարաբերվելու ձեւ: Եթե ուշադիր լինենք, կտեսնենք, որ նաեւ այս հարաբերություններում Սերժ Սարգսյանը բոլորովին չի զոհում սկզբունքները եւ արդարամտությունը (մեր համոզմամբ մեջ այսօրինակ մի հակում կա՝ սեփական գործը հենելիս ղեկավարից պահանջել առավելագույնը, չէ՞ որ նա ամեն ինչ կարող է՝ եթե ցանկանա ու հրահանգի): Այս ընթացքում աղետներ են եղել, երբ նախագահը հասկացրել է, որ ինքը թերեւս բարեսիրտ է, կամեցող, սակայն թույլ չի տալիս շահամոլական շահարկումներ եւ տիրապետում է իրական վիճակի փաստերին: Սա եւս վկայում է, որ նա ոչ թե պոպուլիստական, այլ խիստ, բայց՝ օբյեկտիվ ղեկավարության ձեւ է դավանում:

Մենք խոսեցինք կառավարման մեթոդների մասին: Երկրի նախագահի գործունեության հիմնական ոլորտներն են երկրի արտաքին եւ ներքին, այդ թվում՝ տնտեսական քաղաքականության իրականացումը: Ի՞նչ կարող ենք ասել այս մասին Սերժ Սարգսյանի նախագահության առաջին 100 օրերը:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Այստեղ ժառանգած դրությունն այնքան լավ չէ, ինչպես պատկերացնել կարելի է արձանագրված երկնիշ աճով: Բանն այն է, որ վերջին, մասնավորապես, հինգ տարում տնտեսության իսկապես ծանրակշիռ աճը իրականացվել է ծայրահեղ լարումների եւ բոլոր պահուստների օգտագործման հաշվին: Հանրապետական խոշոր կառուցումները դանդաղել են (վերջինը Իրան-Հայաստան գազամուղն էր): Մեղրի-Քաջարան ճանապարհը այնպես առաջ չի կառուցվում, ինչպես ժամանակին Սեւանի լեռնանցքի ճանապարհը: Գյուղատնտեսությունը շարունակում է պատուհասվել կարկուտից, իսկ միջոցառումների իրականացումը կանգ է առել: Տնտեսությունը ինտենսիվորեն սպասում է Հազարամյակների մարտահրավերի կամ նման երաշխիքների շատ օգնության: Այսօր զարգացումը շարունակվում է հիմնականում մասնավոր հատվածում: Այնպես որ զարգացման տեմպերը պահպանելն արդեն իսկ ձեռքբերում պետք է համարել, սա էլ քերն են ընկալում: Եթե տարեվերջին մակրոտնտեսական ցուցանիշների անկում արձանագրվի (ինչի հեռանկարն իրական է, օբյեկտիվ), դա հոգեբանական եւ գաղափարախոսական (քարոզչական) անցանկալի ազդեցություն կարող է ունենալ: Մեծ կազմակերպվածություն եւ հնարամտություն, պարզապես տաղանդավոր մոտեցում է պետք՝ ոչ թե աստղեր երկնից իջեցնելու, այլ՝ իրադրությունը պահպանելու: Այստեղ է, որ հատուկ նշանակություն է ստանում երկրորդ սերնդի բարեփոխումների առաջադրված խնդիրը, որը, պետք է նշել, հասարակության լայն շրջանակներում պահանջվող ընկալումը չի գտել, քանի որ այն շատ ավելի նուրբ եւ մասնագիտական մոտեցում է պահանջում, քան այն խնդիրները, որ սովոր ենք ներկայացնել հասարակական քննարկման: Սակայն այդ բարեփոխումները մի փոքր ուշացել են, եւ բնականաբար ժամանակ են պահանջում՝ ծավալվելու, ներդրվելու եւ արդյունքներ ցույց տալու համար: Չմոռանանք, որ հանրապետության տնտեսության կառավարումը ընթանում է գլոբալ զարգացումների աննախադեպ աննպաստավոր, գրեթե ճգնաժամային պայմաններում: Փաստորեն բոլոր երկրներում, այդ թվում՝ առաջատար, արձանագրվել է տնտեսական, սոցիալական կյանք եւ ազդեցիկ անկում:

Անդրադառնանք միայն այս 100 օրվա մի քանի պահերի, որոնք իրական ազդեցություն ունեցան գործընթացների կազմակերպման եւ հասարակական ներգործության տեսակետից:

Գազի գների պետական կարգավորման փաստը արտահայտիչ կերպով ցույց տվեց գների անկառավարելի զարգացումը, որ հատկանշական էր մեզ համար երկար տարիներ: Ինչպես տեսնում ենք, գազի լիցքավորման կայանները այսօր էլ աշխատում են պետության կողմից առաջարկված գներով: Այսինքն՝ չեզոքացվեցին այս ժամանակների համար նախապատրաստված հիմնական «սորոշյա խոտերը»՝ կապված գազի սուբսիդավորման վերացման հետ: Ընդ որում՝ դեմոկրատական ուղղությամբ՝ ի հաշիվ բիզնեսի, եւ ոչ թե ժողովրդի: Ապացուցվեց, որ բիզնեսը այս դեպքում փորձում էր խաբել եւ գերշահույթներ ստանալ, դժվար պահը օգտագործելով իր շահի համար: Սա լավ ապացույց էր ժողովրդի կողմին պետության կանգնած լինելու՝ իրական եւ ամենեւին ոչ պոպուլիստական:

Կամք եւ կարողություն դրսեւորվեց ողջ այս ընթացքում պահպանելու դրամի կայունությունը (չնայած անձամբ մենք անշարժ կուրսը ամենակարեւոր հանգամանքներից չենք համարում, սա առանձին հարց է):

Մայրաքաղաքում, որը տնտեսության առաջատարն է, աննախադեպ կառուցումներ են ընթանում: Նախորդ տարվա շինարարական ծրագրերը հաջողապես, նախատեսված ժամկետներում ավարտվելով, տեսանելի հավելում են բերելու վարչակարգի հիմքին: Հիշենք, որ երկրորդ նախագահի մեջբերումների մեջ եւս գերակշիռ երեւացող տեղ էին զբաղվում քաղաքի փողոցների ռեկոնստրուկցիան՝ նոր ծավալումը եւ լուսավորությունը: Դա հետեւողականորեն զարգացվում է, եւ այս տարի նոր խոշոր հրագործումներ են շարք մտնելու, որոնք բնականաբար, նկատելի դրական ազդեցություն կունենան քաղաքային միջավայրի փոփոխության եւ հասարակական տրամադրությունների վրա:

Երրորդ՝ երթեւեկության կարգավորման հարցում «ծեղումը» արձանագրվելու է այս տարում (այս աշխատանքների ամենաարդյունավետ շրջանը համընկնում է Սերժ Սարգսյանի վարչապետության սահմանման հետ): Քաղաքային անխափան հաղորդակցության ապահովումը շատ կսանգավոր, հասունացող հարց է, որ շատ առաջատար երկրներ չեն կարողացել լուծել: Մեզ մոտ կարեւոր, ազդու քայլեր են կատարվում այս ուղղությամբ: Երեւ հաստատվեց կենտրոնում ստորգետնյա բազմահարկ ավտոկայանատեղիների կառուցման եւս մեկ՝ աննախադեպ ծավալուն ծրագիր:

Այսօր մայրաքաղաքում սոցիալական շինարարությունը ամենաբարձր սահմաններին է հասել ողջ անկախության շրջանում: 4-րդ կարգի (քանդման ենթակա) վթարայնության շենքերի բնակիչների փոխհատուցման նպատակով նոր շենքերի կառուցումը այս տարի եւս առաջ է գնում նախատեսված տեմպով, եւ յուրաքանչյուր նոր շենքի հանձնում մեծ ուրախություն է դառնում բնակչության համար (անցյալ տարի նորամուտի արարողությանը մասնակցեց վարչապետ Սերժ Սարգսյանը): Շուտով 4-րդ կարգի վթարայինների փոխհատուցման խնդիրը ամբողջությամբ լուծված կլինի: Այս 100 օրվա սոցիալական շատ կարեւոր իրագործումներից էր երիտասարդ համալսարանականների բնակարանային խոշոր համալիրի հիմնադրումը, որը ապահովելու է նոր սերնդի կազմավորման եւ դաստիարակության գործում կարեւոր դեր ունեցող այս խավի ընտանիքների բնակարանով ապահովումը՝ շուկայականի կես գնով: Սա եւս կազմակերպվել է նախագահի անձնական նախաձեռնությամբ: Մայրա-

ԱԶԳ

www.azg.am www.azgdaily.com

քաղաքի բոլոր շենքերի վերելակների հիմնանորոգման իր նախադեպը չունեցող խոշոր ծրագիրը, որ ավարտվում է այս տարի, էական դեր կխաղա հասարակական բարեկեցության եւ ապահովության այդ գծով բարելավման եւ դժգոհությունների բացառման գործում։

Զգալի են տեղաշարժերը ԴԻՎԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ոլորտում, որտեղ որոշ լճացման երեւույթներ էին սկսել դրսեւորվել։ Թուրքիայի հետ հարաբերություններն ի վերջո հեռանկարներ են դրսեւորում։ Պետք է հուսալ պատկերացնել՝ ինչ մեծ փոփոխություն կբերի սահմանի բացումը։ Սկսած տնտեսության, բիզնեսի զարգացումից մինչեւ սպառողական գների էժանացում, որ այսօր ամենահրատապ հարցերից է։ Դրա համար շատերը («որտեղ վաս, այնտեղ լավ» սկզբունքի դավանորդներից) ներքին դիմադրություն են փորձում ցուցաբերել։

Տեղաշարժերի նոր հույսեր են բացվում Ղարաբաղի հարցում։ Վերջին 10 տարում տարվող քաղաքականությունը (այսպես կոչված «ստատուս քվոյի պահպանման») մի քիչ հասկանալի չէր, անորոշ էր, մի քիչ պարտիզանական, եւ միջազգային հանրության մեջ էլ չէր կարող շարունակաբար ընկալվել, եւ ընդհանրապես չէր կարող ձգվել անվերջ, մինչեւ հանգեցներ կոնֆլիկտի միջազգային լուծման խնդրում ադրբեջանական կողմի ուժեղացման։

100 օրը ցույց տվեց, որ այս հարցում սկսել է գծագրվել նոր՝ Սերժ Սարգսյանի ձեռագիրը, որը ներառելով նախկին փորձի դրական կողմերը, նախատեսում է կարգավորման ուղղությամբ ակտիվ քայլեր՝ սառեցման իրեն արդեն սպառած քաղաքականության փոխարեն։ Ակնհայտ է, որ քայլեր պետք է կատարել հարցի իրական լուծման ուղղությամբ, առանց նայելու՝ Տեր-Պետրոսյանի՞ տարբերակն է նման, թե ում՝ դա առայժմ «Մադրիդի» տարբերակ է կոչվում, եւ պետք է ոչ թե սպասել, այլ գործում միջոցներ ձեռնարկել այն հնարավորինս հայանպաստ դարձնելու։ Գործընթացի սառեցման փորձերը կարող են ի վերջո աննկատելի դառնալ՝ մեզնից կախելով միջազգային ուժերին։ Սա շատ ծանր եւ պատասխանատու հանձնառություն է։ Այստեղ պետք է մեծ կամք եւ անձնուր մտավոր [illegible]։ Ժողովրդի «ընդունացման» իրական հիմքեր, կարծում եմ, չկան։ Կան կազմակերպչական նախադրյալներ (զրգռելու), եւ միշտ հաշվի առնել դրանք։ 100 օրում այստեղ թունելի վերջում լույս երեւաց երկար ընդմիջումից հետո։ Սա եւս Սերժ Սարգսյանի խոստացած, հավասարակշռված քաղաքականության վկայությունն է։ Բոլոր ոլորտներում այս 100 օրում տեղաշարժի ապահովման ակնկալիքն ավելի ակնհայտ էր, քան անցած 10 տարում եւ բարձր մակարդակի տասնյակ անարդյունք հանդիպումներում՝ ոչինչ չասող եւ ոչինչ չարձանագրած։ Սա Հանրապետության նախագահի միջազգային հեղինակությունը եւ կշիռն էլ է բարձրացրել։ Ամենադժվար խնդիրներից մեկն այն է, որ այս գործընթացը պետք է կարողանալ զուգակցել ներսում ժողովրդավարական գործընթացների գլխավոր գծի հետ, այն դեպքում, երբ դա որոշակի պահի, հնարավոր է, կամային եւ վճռական որոշում պահանջի*։

Նոր, նույն ձեռագիր է ցուցաբերում Սերժ Սարգսյանը ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ խնդիրներում։ Կարելի է պնդել, որ անցած երեք ամիսներին ընդդիմության նկատմամբ ամենահավասարակշռված մոտեցումն է փորձ կատարվում ցուցաբերել մեր վերջին պետականության ողջ պատմության ընթացքում։

Քննարկումների նյութ է դարձել մերձեցումը արմատական ընդդիմության հետ։ Սակայն այստեղ, կարծում եմ, վաղ է շատ ոգեւորվել, քանի որ գործ ունենք ընդգծված հակասահմանադրական քաղաքական գործչի հետ։ Պետք է նկատի ունենալ, որ որոշ լուծումների համաձայնությունը դեռ չի նշանակում նրա ձեռքով լուծել հարցը։ Սա քաղաքական մոտեցում չի լինի։ Առավելագույնը՝ քաղաքական երկար պրոցես պահանջող հանգամանք է։ Նկատելի է, որ նախագահը չի հանձնում նախաձեռնությունը ընդդիմադիր շարժմանը։ Ընդհակառակը, համագործակցության հասցեատերը ժամանակ է պահանջում եւ սպասում է այդ ընթացքում ընդդիմության հավասարակշռել իր ելույթները (շատ եւ շատ կլինի ավելի կոնստրուկտիվ դարձնել)։

Մյուս կողմից՝ դավադրության նախագծի տարբերակն էլ ավելի շատ լրագրողական վարկած է՝ դետեկտիվ սյուժե ընտրելու համար։ Իրականում, կարծում եմ, այսօր դա օրակարգի խնդիր չէ եւ դրա քաղաքական հիմքը չկա։ Ակնհայտորեն գծագրվում է, որ նախագահը տրամադիր է բոլորին ամեն ինչ ներելու, բայց միշտ իմանալ՝ դիմացը ինչ են խոստանում։ Մարտի 1-ի փաստը իր գնահատականը պետք է ստանա, բայց չենք կարող սպասել, որ կնայվի կողմերից մեկի վրա։ Հանցագործությունների փաստը առկա է։ Բայց եթե համաներումը ստանալու են եւ դրանով միայն ակտիվացնեն ապակառուցողական շարժումը՝ առանց ստեղծագործական համաձայնությունների, դա քաղաքական մոտեցում չի լինի։ Առանց այդ էլ այս հարցում պետք է տեսնել, որ նախագահը պատրաստակամ եւ ընդառաջող է։ Պարզապես թույլ չի տալիս դիմացիններին մեկնաբանել դա իրենց ուժեղացմամբ («տեսա՞ք ոնց պաց թողեց՝ վախեցավ»)։ Պայմանավորվածություններն այնպիսին պետք է լինեն մոտավորապես՝ որ հումանիստական վերաբերմունքով մոտիվացվի։ Որովհետեւ դժվար է բացառել, որ 2008-ի ընդդիմադիր շարժումը ծրագրված հեղափոխություն էր։ Ակնհայտ է։ Դա իր ղեկավարած պետության խորությունն է, որը միշտ լինելու է օրենքի եւ քաղաքական հավասարակշռության սկզբունքներով։

Ամփոփում

100 օրվա համառոտ բնութագրականները.

Երկրի հավասարակշռության պահպանում (այդ թվում՝ տնտեսական զարգացման ոլորտում), բարեփոխումների հետեւողական եւ համոզված իրականացում՝ թույլ չտալով լճացում։

Ցնցումների տակտով, հետեւողաբար եւ հավասարակշիռ բացառում՝ առանց արժանապատվության կորուստի։

Անձնավորված իրադրության մեջ՝ ազգային համերաշխության ուղղության ռազմավարական իրականացում։ Արտաքինում չերեւացող շատ քայլեր են կատարվել։ Փոխըմբռնման, լսելու եւ բարյացակամության կուրս է հայտարարվել։ Կարեւոր է եղել խուսափել մեծ ակնկալիքներից, լավատեսությունը ոչ թե աճել է, այլ նվազել։

Առաջին անգամ տեսնում ենք [illegible] արժանիքից մերժում։ Թե չէ սովորել էինք, երբ [illegible] իշխանություն էին հասնում [illegible] կամ կոպիտ ուժի միջոցով։

Պետական կառավարման համակարգերում օրինականության մակարդակը։ Դեռ [illegible] է հասու՝ բարձրացում այս կարճ ժամանակամիջոցում ինչեր են կատարվել մաքսային, ճանապարհային ոստիկանության եւ մյուս մարմիններում միայն «վերեւից» բարի կամքի դրսեւորմամբ [illegible]։ Ցնցող փաստերն առկա են, [illegible] բնույթ ունի՝ [illegible] բարձրաստիճան պաշտոնյաներ են հեռացվել։ Այս վերափոխումները, հետեւողականության պահպանման պայմաններում, կբերեն հանրային կարծիքի շատ ցանկալի փոփոխության եւ պետություն-հասարակություն փոխադարձ վստահության հաստատման։

Հիմնական պրոբլեմները

Տնտեսության առանձին ճյուղերը վերցնել օլիգարխներից, ինչպես Պուտինն արեց։ Առնվազն՝ այստեղ վերապահում եւ պետական հսկողություն է պետք։

Գտնել աշխարհաքաղաքական նեգատիվ զարգացումների հակակշիռներ, տնտեսության զարգացումը շարունակելու ուղիներ։ Հստակ, իրական, շոշափելի դարձնել եւ իրագործել բարեփոխումների երկրորդ փուլը։

Դիմակայել ներքաղաքական ինտրիգներին։ Ամեն հնարավոր հարձակումը քաղաքական ուժերի կողմից հետ մղել եւ տանել ցանկալի հուն։

Ղարաբաղի ծանր հարցի լուծումը ՀՀ երրորդ նախագահին է բաժին ընկել։

Այս թեմաներից յուրաքանչյուրը առանձին-առանձին վերլուծման կարիք ունի։

Անձնական կտրվածքում նախագահության 100 օրը էական սրբագրումներ մտցրեց Սերժ Սարգսյան պետական-քաղաքական գործչի կենսագրության մեջ։ Շատ հատկանիշներ, որ առկա էին նրա գործունեության ողջ ժամանակահատվածում, դրսեւորվում էին այն համակարգերի կոնտեքստում, որտեղ ծառայում էր նա (նույնիսկ վարչապետության շրջանում), եւ որպես սուբյեկտ հասարակության համար միանգամից տեսանելի դարձան, ընդգծվեցին հատկապես առաջին դեմքի կարգավիճակով։

Դեռեւս վարչապետության օրոք հանրային լայն խավերի համար գծագրվել էր, եւ այս 100 օրում իրականում դրսեւորվեց, որ որպես ղեկավար, աշխատանքների կազմակերպիչ նախագահը սրտացավ է, բարյացակամ, խաղաղասեր, օրինապաշտ, ուղղամիտ։ Նա ժողովրդի հետ խոսում է պարզ ու հասկանալի լեզվով։ Աշխարհը դիտում է Սերժ Սարգսյանին որպես սթափ, կանխատեսելի, փորձառու, ինտելիգենտ գործչի։ Կադրերի եւ կողմերի հավասարակշռման հնարավորություններին տիրապետում է լավագույնս։ Կարողանում է դրությունը գնահատել եւ դրանից ելնող ադեկվատ քայլեր ձեռնարկել՝ առանց կանխակալ կարծիքների։

Այս վերլուծությունում հավանաբար ամենաշատ օգտագործված հասկացությունը հավասարակշռվածությունն է։ Իսկապես, դա կարելի է համարել նոր նախագահի վարած քաղաքականության հիմնական բնութագրականը։

Սերժ Սարգսյանը աստիճանաբար հաստատում է այն տեսակետը, որ ինքը բոլոր կառուցողական ուժերի է ձեռնտու, թե՛ դրսում, թե՛ ներսում։ Իհարկե, բացարձակ այդպիսի բան չի լինում, սակայն քաղաքական հնարավորության սահմաններում նա կարողանում է հասնել դրան, թե՛ կողմնակիցներին, թե՛ հակառակորդներին բացատրելի վարքագծով։ Տիպիկ օպտիմալ քաղաքականության իրականացնող է։

Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

* Արցախի հարցում բոլոր ուղղություններով դեռեւս բազմաթիվ ծանրակշիռ չլուծված խնդիրներ կան, որտեղ պետք է մի ամբողջ վերլուծական [illegible] աշխատանք։ Օրինակ, կարող է գործընթացի ընթացքում հարց առաջանալ՝ այսպես կոչված չճանաչված պետությունների [illegible] լուծումը [illegible] դա շահավետ է, թե հակառակը։ Ղարաբաղյան դեպքում եթե տեսնում ենք, որ [illegible] կարող են լինել, պետք է [illegible] (Աբխազիա, Մերձդնեստր եւ այլն), [illegible]։ Բոլոր ոլորտներում պետք է նախաձեռնություն ցուցաբերել, քանի որ «[illegible]» ի վերջո մի օր շատ վտանգավոր հետեւանքների կարող է հանգեցնել։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Ձերբակալվել է Ռադովան Կարաջիչը

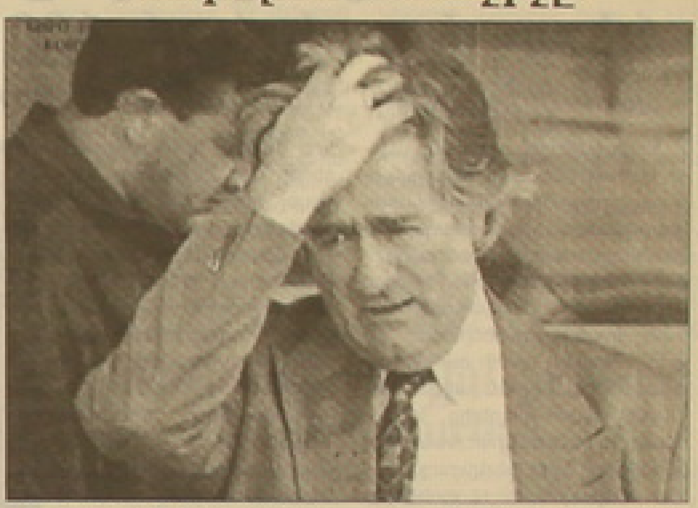

Օտարերկրյա մի հեռախոսազրույցից տեղեկություններ ստանալով՝ Սերբիայի իշխանությունները ձերբակալել են Բոսնիայի Սերբական Հանրապետության նախկին նախագահ Ռադովան Կարաջիչին։ Այդ մասին հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը, վկայակոչելով Սերբիայի կառավարության աղբյուրներ։

Թե որ երկրի հեռախոսազրույցից էին տեղեկություններ ստացվել, չի նշվում։ Կարաջիչի ձերբակալության մասին կիրակի երեկոյան հայտարարել է Սերբիայի նախագահ Բորիս Տադիչը։ Նրա խոսքերով, Կարաջիչն արդեն ներկայացել է Բելգրադի պատերազմական հանցագործությունների դատարան։

Կարաջիչն առաջին հարցաքննության ժամանակ պատմել է, որ իրեն ձերբակալել են ուրբաթ օրը՝ հուլիսի 18-ին, երբ ինքն ավտոբուսով Բելգրադից գնում էր արվարձան։ Նրա խոսքերով, անհայտ մարդիկ կապել են իր աչքերը եւ տարել ինչ-որ սենյակ, որտեղ պահել են մինչեւ երեկոյան։

Կարաջիչի ձերբակալության լուրն առնելով՝ Բոսնիայի մայրաքաղաք Սարաեւոյի հազարավոր բնակիչներ ցնծության ճիչերով դուրս են եկել փողոցներ։ Իսկ Բելգրադում տեղի են ունեցել բողոքի ցույցեր, քանի որ բոսնիացի սերբերի նախկին առաջնորդ Կարաջիչը Սերբիայում համարվում է ազգային հերոս։

Միջազգային արդարադատությունը Կարաջիչին մեղադրում է պատերազմական եւ հակամարդկային հանցագործությունների մեջ։ Մեղադրանքի գլխավոր կետերն են Սարաեւոյի շրջափակումը եւ գնդակոծությունները (10 հազար զոհ), ինչպես նաեւ Սրեբրենիցայի մահմեդական բնակչության ցեղասպանությունը (8 հազար զոհ)։

Կարաջիչի ձերբակալության հանգամանքները նրա փաստաբանին հիմք են տալիս պնդելու, որ նրա կալանավորումն անօրինական է, քանի որ նրան անմիջապես չեն տարել դատավորի մոտ։

Փաստաբանը հայտարարել է, որ ամբաստանյալը «հրաժարվել է սննդից», նշել է։ Բայց բժիշկը զննությունից հետո ասել է, որ Կարաջիչն առողջ է։

Կարաջիչը 13 տարի թաքնվում էր արդարադատությունից։ Նրա մերձավորագույն զինակիցը՝ գեներալ Ռատկո Մլադիչը, մինչեւ օրս ազատության մեջ է։

ԱՄՆ-ը, Եվրոմիությունը եւ ՄԱԿ-ը Սերբիայի իշխանություններին շնորհավորել են Ռադովան Կարաջիչի ձերբակալության առթիվ, ընդգծելով, որ Կարաջիչին արդարադատության մարմիններին հանձնելը բացում է Սերբիայի ուղին «դեպի պայծառ եվրոպական ապագա»։

Սահմանադրական բարեփոխում Ֆրանսիայում

Խորհրդարանի իրավասության ընդլայնում, հանրաքվեի անցկացում

Ֆրանսիայի խորհրդարանի զույգ պալատները երեկ Վերսալում անցկացրած համատեղ նիստում հավանություն են տվել երկրի նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի առաջարկած սահմանադրական բարեփոխման նախագծին։ Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ փոփոխությունների օգտին քվեարկել են 539, դեմ՝ 357 պատգամավորներ։ Այսինքն՝ նախագիծն ընդունվել է, ստանալով պահանջվող 60 տոկոսը։

Սարկոզիի խոսքերով, ուղղումների նպատակն է ամրապնդել խորհրդարանի իշխանությունը։ Երկրի նախագահին չի թույլատրվում պաշտոնավարել երկու ժամկետից ավելի, խորհրդարանն իրավունք է ստանում վետո դնելու նախագահի առանձին որոշումների վրա, սահմանափակվում է կառավարության միջամտությունը խորհրդարանի կոմիտեների աշխատանքին։

Միեւնույն ժամանակ նախագահն օժտվում է խորհրդարանում ամենամյա ելույթ ունենալու իրավունքով. 1875-ից նա նման իրավունք չուներ իշխանության երկու ճյուղերի տարանջատման պատճառով։

Հենց վերջին կետը նախագծի հակառակորդների խոր դժգոհությունն էր հարուցել։ Սոցիալիստական կուսակցության ներկայացուցիչները փաստարկի ընդունումը համեմատել էին Սարկոզիի թագադրման հետ։

Սահմանադրական բարեփոխման կետերից մեկը դժվարացնում է Եվրամիության ընդլայնումը եւ նախատեսում է նոր անդամի ընդունման դեպքում Ֆրանսիայում հանրաքվեի անցկացում։ Դա վերաբերում է մասնավորապես Թուրքիայի անդամակցությանը։

Նոր օրենքով ուղղումներ են կատարվել Ֆրանսիայի սահմանադրության 89 հոդվածից ավելի քան կեսում։ Սա ամենալուրջ բարեփոխումն է 1958-ին Շառլ դը Գոլի հեղինակած սահմանադրության ընդունումից ի վեր։

Ճապոնիայում մշակվել է ռոբոտ մանեկենուհի

Ճապոնական Կոբե համալսարանի գիտահետազոտական ինստիտուտներից մեկի մասնագետները ստեղծել են ռոբոտ մանեկենուհի։ Առայժմ դա միայն շարժվող խաղալիք է, բայց մասնագետները խոստանում են շուտով [illegible]։ Ռոբոտի հասակը 160 սմ է։ 16 հոդերի շնորհիվ ռոբոտը փաստորեն կարող է ամեն դիրք ընդունել եւ շարժվել գրեթե մարդու նման, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը։

Ռոբոտը քայլել եւ բարձրանալ չի կարող, քանի որ [illegible]։ Մանեկենուհին կառավարվում է սովորական բջջային հեռախոսով։ [illegible] ռոբոտների [illegible] հինգ տարի հետո կհասնի 17 մլրդ դոլարի՝ ներկայիս 4,7-ի դիմաց։

Վահան Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուն 100 տարեկան է

Ջավախքը տոների, տոնական տրամադրության կարիք ունի

Ջավախք այցելությունները ավելի հաճախ ջավախահայության իրականությանն առնչվելու հնարավորություն են, հաճ հիասթափություններին, դժվարին անդրադարձնալու առիթ կամ միջոց: Հունիսի 20-ին Սամցխե-Ջավախեթիի տարածաշրջանի Նինոծմինդայի շրջանի Գանձա գյուղի հարեւանությամբ Գնդիկ լեռան լանջին Ջավախքի տարբեր գյուղերից, Հայաստանից ու Վրաստանի իշխանական ինստիտուտներից ներկայացուցիչներ հավաքվում են ու տոնական մթնոլորտ ստեղծում:

100 տարի առաջ Թիֆլիսի հասարակությունը ծանոթացավ Վահան Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուին: Ու այնպես, ինչպես Տերյանն էր հասկանում ու պատկերացնում Հայաստանը, ինչպես եւ ինչ հնարքավոր նոտաներով էր ճաշակում իրականությունը, կարծես թե այնման էլ չէր հուզում ամենամյա տոնակատարության հավաքատեղի դարձած սարալանջին խմբվածներից շատերին:

«Տերյանական օրը լավ հնարավորություն է այստեղ տարբեր մարդկանց տեսնելու, առեւտուր անելու համար: Ամբողջ տարին միայն կով ու ոչխարի հոտ եմ հոտում, դրա համար էլ այս տոնի նման օրերին ուրախությամբ եմ դուրս գալիս գյուղից ու այստեղ մարդկանց երես տեսնում», զանձացի տիկնոջ խոսքերում ավելի շատ հոգնություն էր հնչում, քան ոգեւորություն կամ ուրախություն: Առեւտուրն էլ հիմնականում Հայաստանից ժամանածների միջոցով էր իրականացվում, մարդիկ ուղղակի գնում էին առնելու, ինչ մեծ շրջանի ձեռով բոլորում էր տոնակատարության բեմահարթակը:

Իսկ հարթակին պաշտոնական կառույցների անդամներ, տեղական իշխանության ներկայացուցիչներ էին նստած: Ու թեեւ առեն մեկն իր հերթին ու իր խոսքում հիշատակում էր Վահան Տերյանին, պատմում նրա մասին, խոսում բանաստեղծի մեծ հանճարից, մեականությունը որպես զենք ընկալելու տրամադրություն չէր նկատվում, չնայած հանուն արդարության պետք է խոստովանել, որ տերյանական օրվա համերգային ծրագրին ունկնդիրներն խսկապես տոնի խնդություն էին տարածում:

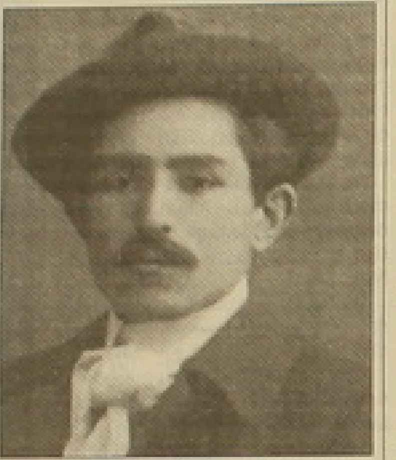

Բանաստեղծի ծննդավայր Գանձայում տուն-թանգարանի մասին ներկայացրեց տնօրեն Արսեն Թոռոսյանը, իսկ Միխեիլ Սաակաշվիլու ողջույնները փոխանցեց Վրաստանի նախագահի խորհրդական Վան Բայբուրդյանը:

Հայաստանի արտգործնախարարությանը կից սփյուռքի հարցերով կոմիտեի ղեկավար Հրանուշ Հակոբյանը եւ ծունկ, եւ գլուխ խոնարհեց Տերյանի հանճարի առաջ, իսկ Վրաստանում Հայաստանի դեսպանի խոսքը ներկայացրեց խորհրդական Եղիա Մանուտյանը: ՀՀ ԱԺ պատգամավորներ Տաճատ Վարդանյանը, առաջին անգամ Ջավախք այցելած Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը, Շիրակ Թորոսյանը խոսեցին Ջավախքի ընդհանրական խնդիրներից, տերյանական տոնի կարեւորությունից:

Ծնունդով զանձացի Շիրակ Թորոսյանն իր խոսքում ընդգծեց, որ անհրաժեշտ է Ջավախքը տարբերակել սփյուռքից, քանի որ այստեղ կան նաեւ սոցիալ-տնտեսական ու քաղաքական խնդիրներ, որոնք չես նույնացնի հայկական սփյուռքի մյուս հատվածների լեզվական, մշակութային, ինքնության պահպանման հարցերի հետ: ԱԺ պատգամավորն անդրադարձավ նաեւ Ախալքալաքում տեղի ունեցած հայ ոստիկանի սպանությանը, որին «Ազգն» անդրադարձել է իր հուլիսի 19-ի համարի «Անհետեւանք մայթում եւ սպանված ոստիկան Ջավախքում» հոդվածում:

Ըստ Թորոսյանի, տեղի ունեցածը վկայում է, որ տարածաշրջանում լավ չեն աշխատում վրաց իշխանությունները, այլ միայն ուժային կառույցները: Թորոսյանը կոչ արեց Վրաստանի իշխանություններին ավելի իրական, ժողովրդավարական ինքնավարություն վարել Ջավախքում, իսկ Հայաստանի իշխանություններին էլ հորդորեց ավելի մեծ ուշադրություն ցուցաբերել այս տարածաշրջանի նկատմամբ:

Այնուհետեւ երգն ու պարն էին տերյանական օրվա տոնակատարության շարունակությունը, որին տոնի մասնակիցներից թեեւ եկերը, բայց այնուամենայնիվ արձագանքում էին իրենց պարով ու խնդությամբ: Ընդհանուր տպավորությունն այնպիսին էր, կարծես այս տարածաշրջանում մարդիկ եզակի մի հնարավորություն ունեին խմբվելու ու ականջալուր լինելու տարբեր կազմակերպություններ ու կառույցներ ներկայացնող մարդկանց խոսքին: Ավելին, հոգսերի ու հարցերի «առատությունը» մթնոլորտի տերյանական օրվան յուրահատուկ երանգ էր տալիս, քանի որ ծանր խնդիրների լուծումը հետաձգել էր մի կարճ, բայց հաճելի ժամանակով:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, Գանձա-Երեւան

«Փոքրիկ ժպիտներ՝ մեծերի կյանքից»

Տպագրվել է Վազգեն Կիրակոսյանի կազմած այդ խորագիրը կրող գիրքը:

Կազմող-հեղինակն իր «Երկու խոսք»-ում, Սոս Սարգսյանն իր «Թող ժպիտն անպակաս լինի» ողջերթի խոսքում ոչ միայն նշում են գրքի գրության շարժառիթները, այլեւ ըստ արժանվույն արժեւորում այն ընտրհավաք ու ոչ դյուրին աշխատանքը, որ նախորդել է այս «հումորի ծնունդին»:

Հիրավի, ազգային երեւելիների խոսքն ու զրույցը, մտածելակերպը, հումորի զգացումն ու կատակը, սրախոսությունը, հանկարծախոսությունը անփոխարինելի միջոց են մոտիկից ճանաչելու եւ ըստ արժանվույն գնահատելու նրանց, «մոտիկից» տեսնելու սիրելի մարդկանց ինքնատիպ «դիմանկարը»:

Իսկ սիրելի մարդիկ որտե՞ղ ուզեք՝ Հովհ. Թումանյան, Ավ. Իսահակյան, Ե. Չարենց, Հ. Շիրազ, Վ. Սարոյան... նաեւ պետական, կուսակցական, ազգային, հասարակական գործիչներ՝ Ա. Միկոյան, Կ. Դեմիրճյան... գիտնականներ, նկարիչներ, երգիչներ, դերասաններ, երգահաններ, մարզիկներ... Բոլորին թվարկել ո՛չ հնարավոր է եւ ո՛չ էլ դրա անհրաժեշտությունը կա. դու՛, հարգելի՛ ընթերցողներ, նրանց բոլորի մասին էլ կարող եք կարդալ:

Լավն այն է, որ ինչպես ճանապարհորդները, այնպես էլ նշանավոր մարդկանց սրամիտ արտահայտությունները ոչ թե «հանրահայտ ու ծեծված» ոլորտից են վերցված, այլ հավաքված-ընտրված են բոլորովին այլ աղբյուրներից՝ կենդանի խոսակցություններից, հուշապատումներից, գրերից ու հոդվածներից, ուստիեւ ընկալվում են թարմությամբ, անմիջականությամբ ու նորաստեղծությամբ: Այս առումով՝ տասնյակ ու հարյուրավոր կատակ-զրույցներ «լույս ընծայվում են բեմում» նաեւ ճանաչողական եւ դաստիարակչական տեսանկյուններից: Այդպիսին են, մասնավորապես, Րաֆֆու, Կոմիտասի, Հ. Աճառյանի, Նար-Դոսի, Հովհ. Աբելյանի, Ֆր. Մկրտչյանի, Վարդուհի Խաչատրյանի եւ այլոց մասին «ծաղկաքաղված» ճանապարհագրումները:

Միաժամանակ, սրամտությունների ու խոհուն մտքերի մի քանի նմուշ.

«...Էլ ինչ ջրաղաց, որ ջուրը չլինի»: (Հովհ. Թումանյան)

«...Փառք, մեծություն կսայի, երբ կարողանայի նորից ծնվելու»: (Ավ. Իսահակյան)

«Սուր բռնելու համար առուր աջ է պետք: Գիրք բռնելու համար էլ: Նաեւ՝ ծնունդ գրելու...»: (Գ. Նժդեհ)

«...Ես պալատական երգիչ չեմ. ես իմ ժողովրդի երգիչն եմ»: (Հովհ. Բաղդյան)

Գրքին մի առանձին գրավչություն են հաղորդում նաեւ, ինչպես ընդունված է ասել, տեղական (սեւանյան) առանձին երեւույթներ-շնորհներ (շուրջ մեկ տասնյակ կատակներ):

Ինչպես մեր մեծերի անվանն առնչվող ամեն մի մասունք, այնպես էլ Վ. Կիրակոսյանի ծաղկաքաղած այս հումոր-հուշապատում-մանրանկարները քանի են յուրաքանչյուրիս հոգուն: Դրանցում, այո, հավերժ անմահաց մարդկանց դիմանկարն է՝ առավել մտերմիկ ու խորհրդավոր, թերեւս առավել՝ ինչ հայերն ու ինչ ծանոթ:

Արդարեւ, ուրախալի եւ ուրախացնող է ժողովածուի 200 էջանոց գրքի ծնունդը, սակայն ժողովածուն ավելի կշահեր, եթե առավել ծավալուն լիներ եւ զերծ՝ հիմնականում, սրբագրական մի շարք սխալներից:

ՆԻԿՈԼԱՅ ԵՐԱՎԱՆՅԱՆ

Բախի միջազգային մրցույթի 2-րդ մրցանակը Դավիթ Մելքոնյանին

Հուլիսի 8-19 Լայպցիգում կայացած Յոհան Սեբաստիան Բախի միջազգային 16-րդ մրցույթում Ռուսաստանի երաժշտության եւ թատրոնի բարձրագույն դպրոցի սան 21-ամյա թավջութակահար Դավիթ Մելքոնյանը, ինչպես նաեւ ճապոնացի Թորու Յամամոտոն շահել են երկրորդ մրցանակ: Առաջին մրցանակակիր է դարձել մեքսիկացի մի թավջութակահար: Մրցույթին մասնակցել է 95 երաժիշտ (երգեհոն, ջութակ, թավջութակ, բարոկկո-ջութակ)՝ 23 երկրից:

Դավիթ Մելքոնյանը 2006-ի աշունից է ուսանում Ռոստոկում, պրոֆեսոր Գերդ ֆոն Բյուլովի դասարանում: Դավիթը առանձնահատուկ հետաքրքրություն ունի բարոկկո արվեստի նկատմամբ. Ռոստոկի դպրոցի ղեկավարությունն ուրախ է, որ մեկ տարի առաջ ձեռք բերած բարոկկո-թավջութակը նման «ծառայություն» կատարեց մատուցել:

Լայպցիգի Յոհան Սեբաստիան Բախի միջազգային մրցույթը, որ Գերմանիայի նշանավոր երաժշտական մրցույթներից է, առաջին անգամ անցկացվել է 1950-ին: Մրցութային ծրագրում տեղ են գտնում Բախի եւ նրա ժամանակակիցների, ինչպես նաեւ ավելի ուշ դարերում Բախի երաժշտության ներշնչմամբ գրված ստեղծագործություններ:

ՄԱՐԻԱՆՆԱ ՀԱԿՈԲՅԱՆ, Գերմանիա

Հուշերի հետքերով

Անվանի գրող Մկրտիչ Սարգսյանի մասին իր հետաքրքրական հուշերի ժողովածուն՝ «Սեր իմ, հավես դու եղիցի» խորագրով հեղինակել է գրողի կինը՝ Ելենա Դավթյանը: Հուշագրությանը զուգահեռ այստեղ ներկայացված են նաեւ Մ. Սարգսյանի սիրային նամակագրության ընտրանին: «Սեր իմ, հավես դու եղիցի» գիրքը Մ. Սարգսյանին նվիրված գրականության մեջ առանձնահատուկ տեղ է գրավում: Կնոջ հուշերը կարդալով՝ ի դեմս Մ. Սարգսյանի, ընթերցողը տեսնում է հայրենասեր զինվորի, երջանիկ մարդկանց հանդեպ խիստ հոգատար մարդու, չափազանց գրքասեր ու գրասեր, հումորի մեծ պաշար ունեցող գրողին: Ելենա Դավթյանի հուշերում Մկրտիչ Սարգսյանը մնացել է որպես «անզուգական մարդ, ընկեր ու հայրենասեր, միշտ ժպիտը դեմքին, լուսավոր հայացքով»:

«Սեր իմ, հավես դու եղիցի» գիրքը Մ. Սարգսյանի մասին հուշերի սոսկ շարադրանքը չէ: Հենվելով իր հուշերի եւ գրողի մտերիմների հիշողությունների վրա՝ Ե. Դավթյանը ստեղծել է ամբողջական դիմանկարը, համակողմանիորեն պատկերել նրա կյանքն ու ստեղծագործությունները, գնահատական տվել առանձին արարքներին: Հեղինակը Մ. Սարգսյանի օրինակով ներկայացրել է միշտ արթնելու, հոգեւոր արժեքներին, հայրենի բնաշխարհին հավատարիմ մնալու գաղափարը: Մեջբերելով անվանի գրողի խրատական խոսքերը՝ նա նշում է, որ դրանք ուսանելի դարձել մասաղ սերնդի, երիտասարդ գրողի, ընդհանրապես հայ մարդու համար. «Կարեւորը գրած տաղանդավոր գիրքն է, որը գնում է ընթերցողը եւ մնում է դարեդար, իսկ գովեստները, անհարկի մեծարանքը, երբ միշտ մնացողը բարձրացնում են գրողին կամ գրչակին, մեկ էլ տեսար փուչիկ էր, պայթեց եւ տակը բան չմնաց: Գրող դառնալու համար հարկավոր է շատ աշխատել, տանջվել մաշվել: Թռի-վռի գրականություն խաղալով գրող չեն դառնում», ասել է Մ. Սարգսյանը:

Գրքի երկրորդ մասում զետեղված են գրողի սիրային բանաստեղծությունները, նաեւ հայրենի բնաշխարհին նվիրված գործեր:

Գրքի հրատարակման հովանավորը գրողի որդին է՝ Ազգային գրադարանի տնօրեն Դավիթ Սարգսյանը:

ԳԱՅԱՆԵ ՁՈՒԽԱՐՅԱՆ

Խմբ. կողմից.-Այս գրքի վերնագրում գրաբարը սխալ է օգտագործված. «եղիցի» գրաբարյան ձեւը աշխարհաբար թարգմանվում է «թող լինի», հետեւաբար պետք է լիներ՝ «Սեր իմ, հավես դու եղիցիս»:

Պատվավոր շնորհներում

Ավստրիայի դեսպան դոկտ. Թոմաս Նադեր (ձախից), տիկին Աստղիկ Պեզեշկյան-Փափազյան եւ Եգիպտոսում ՀՀ դեսպան դոկտ. Ռուբեն Կարապետյան

Կահիրեի (Եգիպտոս) Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության պաշտոնաթերթը՝ «Տեղեկատու» (խմբագիր՝ Արամի Տեօվլեթյան) պարբերականի նոր շրջանի 47-րդ համարը տեղեկացնում է, որ Եգիպտոսի մոտ Ավստրիայի ընդհանուր հյուպատոս տիկին Աստղիկ Ալեքսանյան-Փափազյանն իր պաշտոնավարության ընթացքում Ավստրիայի համար կատարած ծառայությունների եւ այդ երկիրը արժանավայել կերպով ներկայացրած լինելու համար արժանացել է Ավստրիայի Հանրապետության «Ավիրումի եւ ծառայության» Ոսկե պատվո շքանշանին:

Տիկին Աստղիկն անցյալ փետրվարին նշանակվել էր նաեւ ՀԲԸՄ-ի Եվրոպայի շրջանի վարչական անդամ:

Այս զույգ առիթներով «Ազգը» ջերմորեն շնորհավորում է հարգարժան հայուհուն եւ մաղթում նորանոր պատվավոր ձեռքբերումներ:

Հ. Օ.

1956-ի նոյեմբերի 22-ին Մելբուռնի «Կրիկետս Գրաունդ» մարզադաշտում հանդիսավորությամբ տրվեց 16-րդ ամառային օլիմպիական խաղերի մեկնարկը: Կանաչ մարգադաշտ էին ժամանել 68 երկրների ավելի քան 550 մարզիկներ, որոնք իրենց հարաբերությունները պարզեցին 22 մարզաձեւից: Այս անգամ ԽՍՀՄ հավաքականի 325 մարզիկների թվում էին Հայաստանը ներկայացնող մարմնամարզիկ Ալբերտ Ազարյանը, հնգամարտիկ Իգոր Նովիկովը, բռնցքամարտիկ Վլադիմիր Ենգիբարյանը, թեթեւատլետ Վարդան Հովսեփյանը եւ սուսերամարտիկ Վալենտին Չեռնիկովը:

Մարմնամարզության մրցումներում համառ մրցապայքար էր ծավալվել խորհրդային եւ ճապոնացի մարմնամարզիկների միջեւ: Մրցումների պարտադիր ծրագրի կատարումից հետո ԽՍՀՄ հավաքականն ընդամենը 0,1 միավորով էր գերազանցում ճապոնացիներին: Այնպես որ, ամեն ինչ վճռվելու էր կամավոր ծրագրում: Խորհրդային մարմնամարզիկները հիանալի ելույթներ ունեցան ու կրկին ցուցադրելով բարձր վարպետություն, թիմային պայքարում դարձան օլիմպիական չեմպիոններ:

Հայաստանի մարզիկներն օլիմպիական խաղերում

Օղակների արքան, հայազգի ռուս զավակն ու ռինգի աստղը

1956, Մելբուռն, 16-րդ ամառային օլիմպիադա

Այդ հաջողությունում իր արժանի ներդրումն ուներ նաեւ 27-ամյա անվանի մարմնամարզիկ, օղակների արքա Ալբերտ Ազարյանը: 1954-ին Իտալիայում կայացած աշխարհի առաջնությունում, որին խորհրդային մարմնամարզիկներն առաջին անգամ էին մասնակցում, օղակների ապագա արքան հանդիսականներին մատուցեց արտասովոր նորույթ՝ «խաչ» վարժության ուղղահայաց դիրքում նա մարմնի աջ ու ձախ դարձումներ կատարեց, որոնք ապշեցրին բոլորին: Մարմնամարզական աշխարհն այդպիսի բան դեռ չէր տեսել: Այդ օրվանից վարժությունն «ազարյանական խաչ» անվանումն ստացավ:

Հռոմի աշխարհի առաջնությունը փառքի ուղեծիր դուրս բերեց Ազարյանին: Հաջորդ տարի նա դարձավ Եվրոպայի չեմպիոն զուգափայտերի վրա կատարած վարժությունում, իսկ բազմամարտում արժանացավ արծաթե մեդալի: Իսկ օղակների վրա վարժություններում նա իր հավասարը չուներ ԽՍՀՄ-ում:

Մելբուռնում Ազարյանը հասավ փառքի գագաթնակետին: Օղակների վրա նա կրկին անգերազանցելի էր: Եվ կրկին «ազարյանական խաչը» հիացմունքի բուռն ալիք առաջացրեց: Ազարյանի ելույթն արժանացավ ամենաբարձր գնահատականին (9,95), որի շնորհիվ հայ մարմնամարզիկը նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի տիտղոսը: Մեկ ոսկե մեդալ էլ նա ստացավ թիմային պայքարում ԽՍՀՄ հավաքականի տարած հաղթանակի համար: Հանձին Ազարյանի, մարմնամարզության հայկական դպրոցը Շահինյանից հետո օլիմպիական իր երկրորդ չեմպիոնն ունեցավ:

Մելբուռնի օլիմպիադան Իգոր Նովիկովի համար 2-րդն էր: Մարզասերները նրան հաճախ էին հայ ժողովրդի ռուս զավակ անվանում: Նա ընտանիքով Երեւան էր տեղափոխվել 1934-ին, 5 տարեկանում: Հելսինկյան օլիմպիադայից հետո Նովիկովը մեծ փորձ էր ձեռք բերել, դարձել էր ԽՍՀՄ չեմպիոն, թիմային հաշվարկով աշխարհի առաջնության արծաթե մրցանակակիր: Մելբուռնում Նովիկովը ժամանակակից հնգամարտի ԽՍՀՄ հավաքականի ավագն էր: Սովետական հնգամարտիկների եռյակը (Ի. Նովիկով, Ի. Դերյուգին, Ա. Տարասով) անհաջող հանդես եկավ առաջին մրցաձեւում՝ ձիավարությունում: Հրաձգության մրցումներում Նովիկովի թիմը զգալիորեն շտկեց դրությունը՝ տեղափոխվելով 2-րդ հորիզոնական: Լողի մրցումներում ԽՍՀՄ հավաքականը թիմային պայքարում հաղթեց եւ ընդհանուր հաշվարկով ընդհուպ մոտեցավ առաջատարին՝ ԱՄՆ-ի մարզիկներին: Ամեն ինչ պետք է վճռեր կրոսավազքը:

Նովիկովին հարկ եղավ դրսեւորել կամային հատկանիշները: Մրցումներից առաջ սրսկելիս բժիշկն անզգուշորեն ասեղը նրա մկանի մեջ էր մոռացել: Չնայած դրան, Նովիկովը հաջողությամբ հաղթահարեց 4000 մ մրցատարածությունը եւ հավաքականի համար ապահովեց առաջին տեղը: Թիմային հաղթանակի համար Նովիկովն իր թիմակիցների հետ արժանացավ ոսկե մեդալի: Իսկ անհատական պայքարում, ինչպես եւ Հելսինկիում, Նովիկովը կրկին 4-րդն էր: Օլիմպիական խաղերում հասած աննախադեպ հաջողության համար Իգոր Նովիկովին շնորհվեց սպորտի վաստակավոր վարպետի կոչում:

Մելբուռնյան օլիմպիադայում Հայաստանին 3-րդ ոսկե մեդալը պարգեւեց անվանի բռնցքամարտիկ **Վլադիմիր Ենգիբարյանը**: Առաջին կիսամիջին քաշում ռինգի անվանի վարպետը վսեմ ելույթներ ունեցավ եւ արժանիորեն ճանաչվեց լավագույնը:

Վիճակահանությամբ Ենգիբարյանի առաջին մրցակիցը լեհ բռնցքամարտիկ, 1955 թ. Եվրոպայի չեմպիոն Բողի-Լեշեկ Դրոգոշն էր: Մեկ տարի առաջ Արեւմտյան Բեռլինում կայացած Եվրոպայի առաջնությունում հայ մարզիկին չէր հաջողվել հաղթահարել լեհ բռնցքամարտիկի դիմադրությունը եւ նա ռինգը թողել էր պարտված: Ենգիբարյանը մրցակցի նկատմամբ ռեւանշի հասնելու վճռականությամբ սկսեց մենամարտը: Երկուսն էլ ձախլիկ էին եւ ձգտում էին միմյանց հարվածներ հասցնել: Ենգիբարյանը գործում էր արագ ու համարձակ եւ շուտով նրա ձախով դիպուկ հարվածը նոկդաունի ենթարկեց մրցակցին՝ նրան տապալելով գետնին: Դրոգոշը միայն ութ հաշվից հետո կրկին ներգրավվեց պայքարի մեջ, սակայն այդպես էլ չկարողացավ վերջնականապես ուշքի գալ: Բոլոր 3 ռաունդներում էլ հայ բռնցքամարտիկի առավելությունը նկատելի էր եւ հաղթանակը միաձայն շնորհվեց նրան:

Դա չափազանց կարեւոր հաղթանակ էր, որը Ենգիբարյանի համար ուղի հարթեց դեպի օլիմպիական բարձունքը: Նրա հաջորդ մրցակիցները եւս անկարող էին կանգնեցնել Ենգիբարյանի հաղթարշավը: Հայ բռնցքամարտիկը գերազանց անցկացրեց մենամարտերը ֆրանսիացի Սալյուդենի, Հարավային Աֆրիկայի ներկայացուցիչ Լոուբսերի հետ, իսկ եզրափակիչում գեղեցիկ ոճով «ծնկի բերեց» իտալացի Նենչինին: Օլիմպիական ոսկե մեդալը նրա փառքի գագաթնակետն էր: Նշենք, որ բացի Ենգիբարյանից, խորհրդային բռնցքամարտիկներից միայն Վ. Սաֆրոնովին ու Գ. Շատկովին հաջողվեց նվաճել օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը:

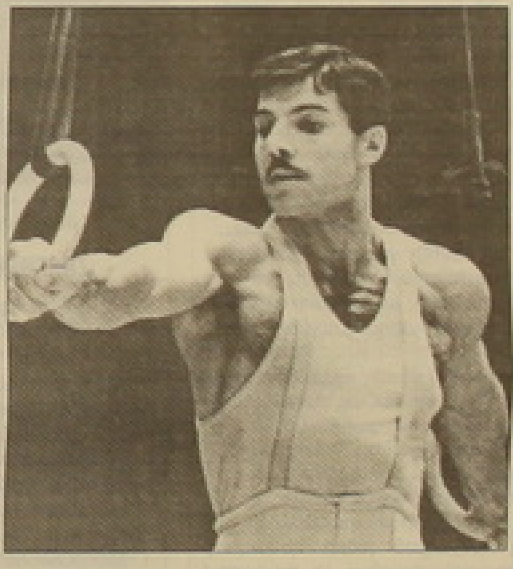

Այդ հաջողության համար նրանց շնորհվեց սպորտի վաստակավոր վարպետի կոչում:

Ռինգում առաջին լուրջ հաջողությանը Ենգիբարյանը հասել էր դեռեւս 1948-ին՝ 16 տարեկանում Ռիգայում դառնալով «Աշխատանքային հերթափոխ» ընկերության կենտրոնական խորհրդի չեմպիոն: 1952-ին Ենգիբարյանը սկսեց մարզվել մարզաձեւի հմուտ մասնագետ Էդուարդ Արիստակեսյանի մոտ՝ կատարելագործելով վարպետությունը: Հաջող էր մրցաշրջան-53-ը: Նախ նա Մոսկվայում ԽՍՀՄ առաջնությունում դարձավ բրոնզե մեդալակիր, ապա Բուխարեստում՝ ուսանողության եւ երիտասարդության համաշխարհային փառատոնում նվաճեց ոսկե մեդալ: Վարշավայում անցկացված մայրցամաքի առաջնությունում ռինգի վարպետը չդավաճանեց իր ոճին եւ տպավորիչ հաղթանակներ տոնելով՝ ճանաչվեց լավագույնն իր քաշային կարգում: Երկու տարի անց նա Մոսկվայում նվաճեց ԽՍՀՄ չեմպիոնի կոչումը՝ արժանանալով լավագույն տեխնիկայի համար սահմանված հատուկ մրցանակի: 1956-ին, մինչ օլիմպիադան, Ենգիբարյանը տպավորիչ հաղթանակներ տոնեց ԽՍՀՄ ժողովուրդների Սպարտակիադայում եւ Եվրոպայի առաջնությունում՝ մեկ անգամ եւս հաստատելով իր բարձր կարգը: Եվ ահա այս ամենի բնական շարունակությունը գերազանց ելույթն էր օլիմպիական խաղերում:

Մելբուռնում Հայաստանի չորրորդ պատվիրակը՝ սուսերամարտիկ **Վալենտին Չեռնիկովն** անհաջող հանդես եկավ, իսկ թեթեւատլետ **Վարդան Հովսեփյանը** հիվանդության պատճառով չմասնակցեց գնդի հրման մրցումներին: Դա, իհարկե, ցավալի էր, քանի որ Վարդանը գտնվում էր գերազանց մարզավիճակում: 1956-ին, մինչ օլիմպիադան, նա մասնակցել էր հինգ մրցման եւ բոլորում էլ հաղթել էր երկրի նոր ռեկորդով: Տալլինում մասնակցելով նախաօլիմպիական ընտրական մրցումներին, նա գունդը հրել էր 17 մ 67 սմ, որն ընդամենը 9 սմ-ով էր զիջում Իրժի Սկոբլայի եվրոպական ռեկորդին: Իսկ մինչ այդ, 1955-ին Թբիլիսիում նա դարձել էր երկրի չեմպիոն (17 մ 47 սմ), 1956-ին նվաճել ԽՍՀՄ ժողովուրդների Սպարտակիադայի եւ երկրի չեմպիոնի տիտղոսները:

Եվ այսպես, մելբուռնյան օլիմպիադան նոր փայլուն էջ գրեց հայկական սպորտի տարեգրությունում: 1952 թ. Հրանտ Շահինյանի նվաճած օլիմպիական 4 մեդալներին (2-ական ոսկի եւ արծաթ) գումարվեցին Ալբերտ Ազարյանի, Վլադիմիր Ենգիբարյանի եւ Իգոր Նովիկովի չորս ոսկե մեդալները:

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

Կկայանա՞ ռեւանշը

Այսօր Աբովյանում ՀՀ չեմպիոն «Փյունիկը» չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլի պատասխան խաղում կհյուրընկալի Կիպրոսի «Անորթոսիսին»: Խաղը կսկսվի 18.30-ին: Հանդիպումը կսպասարկի Գերմանիայի մրցավարական բրիգադը Բաբակ Ռաֆաթիի գլխավորությամբ:

Հիշեցնենք, որ մեկ շաբաթ առաջ «Փյունիկը» հյուրընկալվելիս համառ դիմադրություն էր ցույց տվել Կիպրոսի ուժեղագույն ակումբին՝ զիջելով 0-1 հաշվով: Միակ գոլը Կիպրոսի չեմպիոնը խփել էր 11 մ հարվածով: Այդ հաշիվը «Փյունիկին» որոշակի հնարավորություններ է տալիս ռեւանշի հասնելու մրցակցի նկատմամբ եւ շարունակելու պայքարը: Կհաջողվի՞ արդյոք դա «Փյունիկին», ցույց կտա այսօրվա հանդիպումը:

Բուքմեյքերները որոշ առավելությունը կրկին տալիս են «Անորթոսիսին», որի հաղթանակը գնահատվում է 2,20 գործակցով: «Փյունիկի» հաղթանակի գործակիցը 2,90 է, իսկ ոչ-ոքին գնահատվում է 3,10-ով:

Պիստորիուսին կրկին փորձում են խանգարել

Թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիայի ղեկավարությունն ամեն կերպ ջանկանում է խոչընդոտել հարավաֆրիկացի Օսկար Պիստորիուսին մասնակցելու Պեկինի օլիմպիադային: Բանն այն է, որ մարզիկը հաշմանդամ է եւ վազում է հատուկ պատրաստված պրոթեզներով: Մասնագետների կարծիքով պրոթեզները մարզիկին լրացուցիչ առավելություն են տալիս մրցակիցների նկատմամբ, ուստի թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիան նրան արգելել էր մասնակցել Պեկինի օլիմպիադային:

Օսկար Պիստորիուսը դիմել էր դատարան: Եվ ահա Լոզանի մարզական վճռաբեկ դատարանը թույլատրել էր Պիստորիուսին մասնակցելու օլիմպիադային՝ գտնելով, որ պրոթեզները բնավ էլ մարզիկին լրացուցիչ առավելություն չեն տալիս: Բայց Պիստորիուսին դեռեւս հարկ կլինի օլիմպիական ուղեգիր նվաճել: Միակ հնարավորությունն այժմ 4x400 մ փոխանցումավազքի ՀԱՀ-ի հավաքականում տեղ զբաղեցնելն է: Միջազգային ֆեդերացիան հույս ունի, որ Հարավաֆրիկյան Հանրապետության թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիան ու ազգային օլիմպիական կոմիտեն չեն թույլատրի Պիստորիուսին մեկնելու Պեկին: Մանավանդ որ, փոխանցումավազքի ժամանակ վտանգ կա, որ Պիստորիուսն իր պրոթեզներով կարող է վնասել մյուս մարզիկներին:

400 մ վազքում Պիստորիուսն իր լավագույն արդյունքը ցույց է տվել այս տարվա հուլիսի 11-ին, Հռոմում անցկացված մրցումներում (46,62 վրկ): Իսկ համաշխարհային ռեկորդը 43,18 վրկ է:

Ջոնսը դիմել է Բուշին

Ամերիկացի թեթեւատլետուհի Մերիոն Ջոնսը, որը արգելված խթանիչների օգտագործման եւ կեղծ ցուցմունքների համար վեցամսյա բանտարկության էր դատապարտվել, ներում ստանալու խնդրանքով դիմել է ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշին:

2000-ի Սիդնեյի օլիմպիական խաղերում 3 ոսկե եւ 2 բրոնզե մեդալ նվաճած Մերիոն Ջոնսը մարտի 7-ից բանտում է, որը գտնվում է Տեխասի նահանգում: Նա հաճախ էր ժխտում, որ արգելված խթանիչներ էր օգտագործում, սակայն անցած տարվա հոկտեմբերին խոստովանել էր, որ 2003-ին կեղծ ցուցմունքներ է տվել: Դրանից հետո նա դատապարտվեց 6 ամսվա բանտարկության եւ 400 ժամվա հարկադիր հասարակական աշխատանքի:

Մրցավայրը հայտնի է

Գերծանր քաշային կարգում WBA-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի թափուր տիտղոսի համար մենամարտը Նիկոլայ Վալուեւի եւ Ջոն Ռուիզի միջեւ կկայանա օգոստոսի 30-ին, Բեռլինում: Վալուեւը գոհ է մրցամարտի անցկացման վայրից: Հենց Բեռլինում, 2005-ին Վալուեւը հաղթելով Ռուիզին, նվաճել էր աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

Հեյի առաջին մրցակիցը Մասկաեւն է

39-ամյա ռուսաստանցի գերծանր քաշային բռնցքամարտիկ Օլեգ Մասկաեւը հնարավոր է հոկտեմբերի 18-ին Լոնդոնում մենամարտի 27-ամյա բրիտանացի Դեյվիդ Հեյի հետ: Վերջին մարտն հաղթելով Էնզո Մակարինելլիին, առաջին ծանր քաշում WBA-ի եւ WBC-ի վարկածներով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսներին ավելացրեց նաեւ WBO-ի վարկածով ուժեղագույնի կոչումը: Այդ մենամարտից հետո նա որոշեց հրաժարվել իր տիտղոսներից եւ հանդես գալ գերծանր քաշային կարգում: Խեյի գլխավոր նպատակը Վլադիմիր Կլիչկոյի հետ մենամարտելն է: Նրա կարծիքով, գերծանր քաշային կարգում ներկայում ոչ ոք դիտարժան բռնցքամարտ չի ցուցադրում եւ ինքը մտադիր է փոխել իրավիճակը: Նա պատրաստվում է պրոֆեսիոնալ ռինգում ընդամենը եւս երկու-երեք տարի հանդես գալ ու այդ ընթացքում իրականացնել ծրագրերը:

Մասնագետներից շատերի կարծիքով, Օլեգ Մասկաեւն այդ մենամարտում հաղթելու ոչ մի հնարավորություն չունի: Խեյը երիտասարդ եւ շատ նպատակասլաց բռնցքամարտիկ է: Անցյալ Պիտերի հետ մենամարտում Մասկաեւը շատ շուտ հոգնեց եւ բավական ուժգին հարվածներ ընդունեց: Սակայն վերջերս նա հայտարարել է, որ մտադիր է վերադարձնել աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը եւ նպատակի իրագործման ճանապարհին Խեյից հարմար մրցակից չկա:

Դեյվիդ Խեյը բավական դիտարժան բռնցքամարտ է ցուցադրում: Պրոֆեսիոնալ ռինգում նա անցկացրած 22 մենամարտերից 21-ում հաղթող է ճանաչվել: Ընդ որում 20 մենամարտերում մրցակիցներին նոկաուտի է ենթարկել:

Ռեկորդային ցուցանիշ

Նոր Զելանդիայի օլիմպիական պատվիրակությունը կլինի ամենախոշորը երկրի պատմության մեջ: Պեկինում հանդես կգան 182 մարզիկներ, ինչը 32-ով գերազանցում է Սիդնեյում օլիմպիադայի մասնակից նորզելանդացի մարզիկների թիվը: Աթենքում 2004-ին մրցասպարեզ էին դուրս եկել 128 օլիմպիականներ:

Նորզելանդացի մարզասերները հատկապես մեծ հույսեր են կապում թիավարողներ Ռոբ Ուոդելի ու Մայք Դիխսոնի, ձիասպորտի ներկայացուցիչ Մարկ Տոդի եւ գնդահրորդ Վալերի Վիլի հետ:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Մարտի 1-2-ի իրադարձությունները ինչով ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի երեկվա նիստում հաղորդումով հանդես եկավ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության հատկապես կարեւոր գործերով ավագ քննիչ, մարտի 1-2-ի հետական գործով քննչական խմբի ղեկավար **Վահագն Հարությունյանը**: Հիշեցնենք, որ հանձնաժողովի աշխատանքային խմբերը հանդիպել էին կալանված պատգամավորների հետ եւ նրանց տրամադրությունները հրապարակելուց հետո որոշել էին լսել նաեւ նախաքննություն իրականացնող կողմին: Վ. Հարությունյանը մեկ առ մեկ ներկայացրեց կալանված պատգամավորների գործերի ընթացքը:

Ընդհանուրապես՝ այս հետական գործը իր ծավալով աննախադեպ է, նրանով 50 հատոր է գրանցված, հարցաքննված են 1000-ից ավելի վկաներ, տուժողներ, մեղադրյալ-կասկածյալներ, կատարվել են հարյուրավոր փորձաքննություններ, առերեսումներ, խուզարկություններ, բազմաթիվ քննչական գործողություններ: Պատասխանելով հանձնաժողովի նախագահ **Ս. Նիկոյանի** հարցին՝ ինչո՞ւ անցավ է քննչական գործողություն կատարվել, եւ պարզվե՞լ է արդյոք այդ ոստիկանների ծագումնաբանությունը, նաեւ ի՞նչ վկա կա Ս. Միքայելյանի գործով՝ հատուկ քննչական խմբի ղեկավարը հայտնեց, թե ոստիկաններ չէ, թե Միքայելյանը ոստիկաններ բռնած լինի:

Ռազմական գնահատականի կարիք ունեն, նկատեց Վ. Հարությունյանը, հարցերի պատասխանը կտրվի դատարանում:

Արծվիկ Մինասյանը հիշեցրեց, որ առաջին օրը Մյասնիկյանին ներկայացվել է 1 ձող, հաջորդ օրը՝ այլ, փորձաքննություն եղե՞լ է, կարելի՞ է վստահաբար նշել, որ այդ ձողը Մյասնիկինն է: Արդյոք փորձաքննություն չէր եղել խառը իրավիճակում, համեմատության պատճառով ձողը ձեռքից ձեռք էր անցել, ու մատը կորսվել էր: Բայց այդ մի ձողը նույնպես խնդրին առաջացրա՞ծ է համարվում:

Հակոբ Հակոբյանի դրվագով նույնպես հիմնավորվել է, համաձայն դեպքի՝ քննչական խմբի ղեկավարի ասածով, որ նրա կազ-

Մյասնիկի ձողը փորձաքննություն չի անցել

Ըստ նրա՝ Սասուն Միքայելյանին առաջադրված մեղադրանքի հետ կապված նախաքննության ընթացքում ձեռք են բերվել բավարար ապացույցներ, որոնք հիմք են տվել նրան մեղադրանք առաջադրելու եւ խափանման միջոց կալանք ընտրելու համար, ի դեպ՝ նրան առաջադրված մեղադրանքը վերաբերում է նաեւ Մյասնիկ Մալխասյանին, եւ Հակոբ Հակոբյանին, ինչպես նաեւ հետական գործով այլ մեղադրյալների, որոնց նույն հոդվածներով մեղադրանքներ են առաջադրված եւ նախաքննությամբ կան բավարար ապացույցներ ու ենթադրություններ, որ տվյալ հանցագործությունը կատարվել է նախնական համաձայնությամբ: Կան ուղղակի ցուցմունքներ, որ Սասուն Միքայելյանի կազմակերպմամբ «Ազատության» հրապարակ, այնուհետեւ Մյասնիկյանի արձանի հարակից տարածք բերվել են մետաղական ձողեր, մահակներ, նա կոնկրետ կոչեր է արել զանգվածային անկարգությունների ընթացքում ծառայողների բռնություններ իշխանության ներկայացուցիչների նկատմամբ, դրանով իսկ հետագա նպատակին՝ իշխանությունը յուրացնելուն հասնելու համար: Իսկ այն, թե նրա հետ կապված քննչական գործողություններ չեն կատարվում կամ քիչ են՝ Վ. Հարությունյանը, բնականաբար, հերքեց, ընդ որում՝ միանգամից երեք պատգամավորի մասով ասաց, որ նրանց բոլորի հետ էլ քննչական գործողություններ են կատարվել, յուրաքանչյուրի հետ կապված՝ առնվազն 8-10 քննչական գործողություն կա, երեքն էլ հրաժարվում են քննչական գործողությունների մասնակցել եւ ցուցմունքներ տալ, իրենց մեղավորությունը չեն ընդունում:

Եթե Ս. Միքայելյանը զենք ու զինամթերք է տարել «Ազատության» հրապարակ, ֆրանսիական դեսպանատան հարակից տարածք, ինչո՞ւ չի օգտագործել տարածքում, հարցն այսպես դրեց հանձնաժողովի անդամներից մեկը: Այս հարցին Վ. Հարությունյանը ժխտական պատասխան տվեց, թե առ այսօր արձանագրված փի հետ կապված հնարավորություն չի եղել պարզելու ձեռքբերման աղբյուրը, վկաների թիվն էլ 20 է:

Մյասնիկ Մալխասյանի դրվագով, ըստ քննչական խմբի ղեկավարի, հիմնավորվել է, որ նա անմիջական մասնակցություն է ունեցել պետական իշխանությունը յուրացնելուն ուղղված գործողություններին, այդ նպատակին հասնելու համար զանգվածային անկարգություններ կազմակերպելուն եւ հրահրելուն, որի համար ոչ միայն նրա ուղղորդմամբ անձինք են ներգրավվել, այլեւ անձամբ նրա կողմից մարմնական վնասվածքներ պատճառելու համար բերվել են հարմարեցված տարատեսակ առարկաներ, ձողեր եւ այլն, իշխանությունը բռնությամբ զավթելու կոչեր են արվել, այդ մասով կան բազմաթիվ վկաների ցուցմունքներ, ոստիկան վկաներ չկան, վկաների թիվը 15 է, բացի այդ, Մալխասյանին ձերբակալելիս նրա մոտ հայտնաբերվել է մետաղական ձող՝ հարմարեցված մարմնական վնասվածք պատճառելու համար:

Ս. Նիկոյանը հետաքրքրվեց, թե հատկապես մետաղաձողերի եւ փայտե հարմարեցված գործիքների՝ Մալխասյանի մեքենայով տեղափոխելը քանի՞ վկայի ցուցմունքով է ապացուցված: «Երկու», հնչեց պատասխանը:

Այդ ձողերը անվանական որեւէ մեկին տրամադրելու ապացույց նախաքննական մարմինն ունի՞. 100-200 եւ ըստ ավելի մարդիկ են ներգրավված եղել զանգվածային անկարգություններում եւ նրանց մեջ պարզել-որոշել, թե որի ձողը կամ նռնակն ո՞վ է փոխանցել՝ դժվար է: Այնպես որ «Ո՞վ է զինել Մ. Մալխասյանը» եւ «Արդյո՞ք տեսանյութ կա՞, որ Մալխասյանը կոչ է անում բռնությամբ իշխանություն զավթել» Հ. Մարգարյանի եւ Ա. Մուսադխանյանի հարցերին կոնկրետ պատասխաններ չհնչեցին: Կան վկաների ցուցմունքներ, ում ուղղված են եղել այդ կոչերը, եւ բացի այդ՝ Մյասնիկյանի արձանի մոտ նրա հնչեցրած ելույթները իմակերպմամբ զանգվածային անկարգությունների կատարմանը ներգրավվել են տարբեր անձինք, նրա ֆինանսավորմամբ այդ անձանց կատարվել են վճարումներ, կան հիշյալ դրվագով այլ մեղադրյալներ, որոնք ընդունել են իրենց կատարած հանցանքը, զանգվածային անկարգությունների ընթացքում կիրառել են դյուրավառ հեղուկով շշեր, նետել ոստիկանության աշխատակիցների վրա: Աշխատանքից ազատելու հավակնությամբ մարդիկ են բերվել զանգվածային անկարգությունների վայր, որոնք նույնպես իրենց հերթին ներգրավվել են դրա կատարմանը, այդ դրվագով նույնպես կան մեղադրյալներ, որոնք ցուցմունքներ են տվել: Բազմաթիվ մարդիկ են բերվել անկարգությունների վայր տարբեր այլ ծախագրություններով, հարցաքննված են 100-ից ավելի վկաներ: Հակոբյանը եւս հրաժարվում է ցուցմունքներ տալ, եւ իրեն մեղավոր չի ճանաչել:

Բոլոր երեքի խափանման միջոցն էլ քննչական խմբի ղեկավարը նպատակահարմար չի համարում փոխել՝ նախաքննության շահերից ելնելով:

Ս. Նիկոյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ հանձնաժողովին շարունակում են դիմել կալանվածները եւ ոչ միայն: Համաձայն դեպս՝ դիմողները հույս ունեն, որ իրենց հարցը այս ձեւով գոնե կիրառարկայնացվի, եւ դա կարող է զսպել իրավապահ մարմիններին: Դիմողներն են դատապարտյալների հիվանդանոցից ժորա Սափեյանը, Վանաձորի բնակիչ Ռոբերտ Բաղդասարյանը, որը պնդում է, որ իրեն աշխատանքից ազատել են այդ իրադարձությունների հետ կապված, (դրանով անձամբ զբաղվելու է Նիկոյանը), մեղադրյալ Գաբրիել Գաբրիելյանը եւ կալանավոր Ադասի Մկրտչյանը:

Համաձայն դեպս՝ նախաքննությունն անվերջ շարունակվել չի կարող, եւ եթե ապացույցներն անհիմն լինեն, դրանք դատարանում անտիպման կփլվեն:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Լրագրողական մրցույթ դպրոցականների համար

UNICEF-ը եւ «**Ազգ**» օրաթերթը 10-16 տարեկան դպրոցականների համար հայտարարում են շարադրության մրցույթ՝ «**Ի՞նչ եմ ուզում ես**» կամ «**Ի՞նչ են ուզում երեխաները**» վերնագրով: Հաղթողներն անվճար կմասնակցեն «**Ժուռնալիստիկայի հիմունքներ եւ վարպետություն**» դասընթացին, լավագույն ստեղծագործությունները կտպագրվեն «**Ազգ**»-ի «Մանկապատանեկան հավելվածում»:

Աշխատանքները **մինչեւ օգոստոսի** 18-ը կարող եք ուղարկել **susmark2002@yahoo.com** էլ.հասցեին կամ բերել խմբագրություն: Հասցե՝ Հանրապետության 47:

Հեղինակի հասցեն եւ հեռախոսահամարի առկայությունը պարտադիր են:

Մրցույթի մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ **www.azg.am** կայքում տեղադրված հայտարարության ծավալուն տարբերակից:

23.07.08թ. հայտարարված

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-08/32 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի կարիքների համար Անիավան եւ Անիպեմզա գյուղական համայնքների ջրամատակարարման բարելավման աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի կազմման եւ փորձաքննության անցկացման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1000 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Ա. Անտոնյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ Գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10:30-ն:

***

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-08/33 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի կարիքների համար ՀՀ Սյունիքի մարզի Գորիսի թիվ 2 միջնակարգ դպրոցի տանիքին ընթացիկ տարվա մարտի 21-22-ին ուժգին քամուց հասցված վնասի վերականգնման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1000 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայբիզնեսբանկ» ՓԲԸ, «Հայջրնախագիծ ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի N 1150000088680300 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Վ.Հակոբյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ Գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 16:00-ն:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

[illegible]

ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

Մասնագիտություն, որն անհրաժեշտ է ամենուր
ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ
Ավարտելով եռամսյա դասընթացը դուք կստանաք.
- հաշվապահությունը վարելու գիտելիքներ եւ կիրառական հմտություններ,
- հաշվապահական եւ հարկային հաշվառումը ինքնուրույն վարելու փորձ,
- մեկամսյա աշխատանքային պրակտիկա եւ առաջին աշխատանքի փորձ,
- աջակցություն աշխատանքի տեղավորման հարցում

Ավարտողներին տրվում է պետական նմուշի հավաստագիր:
«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» կենտրոն

«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» կենտրոն, Բաղրամյան 24ա, ՀՀ Գիտությունների Ակադեմիայի 6-րդ հարկ, 54-24-81

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու՝ գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 22.07.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Առեւտրական 2: